

Salamara
Saffamee=
Wahrdi,

No

Deewa swehta Wahrdä
Grahmatas

Pa Wahrdü Wahrdem isnemti,

Un

Tahm Latweeschahm Deewa=
Draudsibahm, kam ta leela swehta Grah=
mata pee Rohkahm ne irrad/ par labbu/
Schinni masâ Grahmatinâ
atrastini un lassami.

R J G A / bey Samuel Lorenz Frölich.

Salamana Saffamee Wahrdi.

Ta I. Nodalla.

Tee Saffamee Wahrdi Salamana, ta Dehla
Dahwida, ta Israëla Sahnina.

2. Par asfischany Guderbas un Pamah-
hanas / par Sapraschanu saprattigas Wallodas.

3. Ka dabbuht warr samannigu Prahtu, Taisnibu,
pareissas Leetas.

4. Ka teem Neprattigeem tohy Guderba dohta, teem
uneem Sinuaschana un opdohmigs Prahts.

5. Kas gudrs irr, tas Klausih, un pee-augs Mahziba,
tas saprattigs irr, tas nem sees gudrus Dahdomus.

6. Ka tas saproht saffamus Wahrbus, un winno
stahstischanu, to Guderu Wallodas un winno
stahstas.

7. Ta Kunga Bihlaschana irr tahs Asfischanas
stahstums / tee Gelli nizzina Guderbu un Pamahzi-
chanu.

8. Klausas mans Behrs tawa Tehwa Pamahzi-
chanu / un ne pamett tawas Mahles Baufibu.

9. To tee irr weens peenemmigs Krahstnumms tawai
halwai, un dahrgs Apsalls tawam Kallam.

10. Mans Behrs / tad tee Grechjineeki temi willa,
tadue eif,

11. Kad tee fakta : Eij ar mums / gluhnesim ar tu us Affinim, lawesimees weltigi us to Menoseebstau.
12. Ahprihstiu winnu dsihwi lã ta Elle, un tohs wain: gus itt lã tohs / las Bedrẽ grimst.
13. Mehs atraßim wissadu dahrgu Labbumu / mums Naminus pildihfim mehs ar Laupijumu.
14. Fem buhs muhsu Starpã weentihdfiga Dalmums wisseem buhs weens Waks.
15. Mans Behrens, ne staiga ar teem pa Zekku, atraßim Rahju no winnu Dehdahm.
16. Jo winnu Rahjas tell us Launu, un winni stahs Affinis isleet.
17. Kã tas Eihllis wolti tohp isplests preeksch wissadu Putnu Aßim.
18. Eã tee paschi gluhne us winnu Affinim, un tamjahs un winnu Dwehseleh.
19. Tahdi irr tee Zekki illatra, las Regausibu dsiwinna panem sawa Dsinneja Dwehfeli.
20. Eã wissu: augstata Gudriba faula ahra / us tabm Celahm pazell winna sawu Balfi.
21. Wlana fleeds preeksch to Lauschu Pultu Trohsneem pee Wahrtu Durwim / Pilsfahã runna winna sawu Walloðu.
22. Zil ilgi juhs Menosehgas mihleseet Menosehgschannu, un zil ilgi teem Mehditaseem gribbesees ta Mehdishana, un tee Retikli to Atsihschannu eenihdehs?
23. Atgreesetees pee mannas Pahrmahjischana: Redf, es dohtin dohschu jums mannu Garu, un darthschu jums mannus Wahrdus sinuamue.
24. Eadeht nu. Eod es aßinaju / un juhs leedsateen, es lesteepju sawas Nohtas, un ne weens irr, las unklause.

25. Un juhs atmettat wissu mannu Padohmu, un nebbat mannu Pahrmahjischannu.
  26. Ead ir es smeeshohs juhãas Behdãs, es mehdishu, Ead jums nahlesees par to juhs bihstatees.
  27. Kad pahrs jums nahls Eã lahda Pohstischana, par juhs bihstatees, un juhfu Behdas atees Eã lahda Mehtra / Ead Eistã un Bailiba jums us: ees.
  28. Ead winni mannis peefauls / bet es ne atbildeschu, mellehs mannis agei, bet mann ne atraddihs.
  29. Eapehã Eã tee to Atsihschannu eenihdehschi, un ta Kunga Bihjaschannu ne irr iswehleschi.
  30. Eeem ne gribbejabs manns Padohms / wissu man: Pahrmahjibu irr tee nizzinaischi.
  31. Ead ehdihs tee no teem Augleem sawa Zekã, un ehdihs no saweem Padohmeem.
  32. Jo to Neprattigu Atlahpschana nolaut tohs, un Eã Zekku Lablahschana nomaitahs tohs.
  33. Bet las mannis Klausã, tas dsihwohs drohschi, un juhs ar Meeru no Bailibas ta Launa.
- Eã II. Modalla.**
- Mans Behrens, ja tu gribbi mannu Walloðu peenemt, un manns Baußlus pee temi labbi glabbahst,
1. Ead leez sawu Aushi us Gudribu Klausih / un greeß sawu Eirdi us Sapraschannu.
  2. Jo ja tu par Sapraschannu luhgfi / un sawu Balfi pazelfi pehã Nopraschanas.
  3. Ja tu winnu melle Eã Gudrabu / un winnai pazel: dsihsees Eã apflehtahm Mantahm.
  4. Ead saprattisi tu ta Kunga Bihjaschannu / un atraßi to Deema Atsihschannu.
  5. Jo tas Kungs dohd Gudribu: No wiana Muttes nahlt Atsihschana un Nopraschana.

7. Winsch pasarga teem Taisneem weenu panabun
gu Buhshanu, un irr par preeksch turramahm Dru-
nahm tee n, las bes Wainas staiga.
8. Ka tee tabs Teefas Zekus farga, un to Zekus farga
Owehto winsch pasarga.
9. Tad saprattisi tu Taisnibu un Teefu, un pareiss
Peetas un wissa labbu Zeku.
10. Ja ta Gudriba tawā Birds nahs, un ta Gudriba
fahana tawā Dwehselei mihliga buhs.
11. Tad turrehs tabs Padohms par tew Wakti, un
Saprafhana tew paglabbahs.
12. Ka ta tew isglahbi no ta tauna Zella, no ta Wakti
ra, las pawehrtitas Leetas runna.
13. (No teem,) las no teem Zelleem tabs Skaidre-
bas nohs, atfittahs, un staiga us Zelleem tabs Zuma-
fibas.
14. Kas preegajahs tauna darriht, un lihgsma/ahs
eelsch pawehrtitahm blehdigahm Leetahm.
15. Kuru Zelli pawehrtititi irr, un las us sawahm
Zellahm maldahs.
16. Ka tu isglahbis tohpi no sweschas Seewas, las
tew ne peederr, las lipnigus Wahrdus dohd.
17. Kas atfahj to Waloitaju sawas Jaunibas, un
aismirst to Derribu sawa Deewa.
18. Jo winnas Nams lohlahs pee Nahwes, un win-
nas Gahjumi us teem Pasudduscheem.
19. Wissi, las pee tabs ee-cet / ne greefsiees atpallat,
neds attiks tohs Zekus tabs Dsihwoibas.
20. Ta ka tu staigah warri us to Zeku to Labbo, un
fargah warri to Taisno Zellahs.
21. Jo tee Nahmee eelsch tabs Semmes dsihwohs,
un tee Birds Skaidree eelsch tabs paliks.

22. Bet tee Besdeewigee taps no Semmes isdelbeti/
tee, las Zizzibu ne turr, taps no tabs isafnoti.

Ta III. Nodatta.

- Mans Behrs, ne aismirsti mannu Bauslibu, bet
lai tawā Birds naturr mannus Bauslus.
2. Jo tee dohs tew ilgu Dsihwofshanu, wesselu Muh-
un un Meeru.
3. Ka Schelastiba un Pateesiba tewi ne atfahj, ap-
ten tohs ap tawu Kaktu, un eerakssi tohs us to Galdu
tawas Birds.
4. Tad tu Schelastibu un ismahjitu Prahtu atrassi
Deewa un Zilweku Azzis.
5. Patausees us to Kungu no wissas tawas Birds,
un ne patausees us tawu Gudrumu.
6. Atfahj wiinnu wissas tawas Zekus, tad darrihs
winsch tawus Gahjumi pareissus.
7. Ne effi gudes tawas Azzis, bihsiees to Kungu, un
allahpees no tauna.
8. Ta buhs weena Abrestes-Gahle preeksch tawas
Mabbas, un Smadsenes preeksch tawem Kauleem.
9. Gohda to Kungu no tawas Mantas, un no teem
Pirmajeem wissa, fo tu ee-dabbu.
10. Tad taps tawu Schfuhni ar Zabbibu peepilditi, un
tawu Wihna, Spaidi no tauna Wihna ees pahri.
11. Mans Behrs, ne atmett to Pamahjishanu ta
Kunga, un lai winna Pahrmahjishana tew ne
eebihs.
12. Jo Kuru tas Kungs mihli turr, to pahrmahja
winsch, itt ta weens Tchwus to Dehlu, pee ta tam tabs
Prahts irr.
13. Owehtigs irr tas, las Gudribu atrohd, un tas Zil-
wets, las Saprafshanu ee-dabbu.

14. To tas irr labbaka fahrt minnas prezzetees, ne fahrt Sudrabu, un minnas Augti (irr labbakas) ne fahrt Seltis.
15. Winna irr dahrgafa ne fahrt Pehrles, un wiss/ to ta warretu eegribbetees, ne irr ar taks libdfinajama.
16. Ilga Dsibwofchana irr pee minnas labbas fahrt tas, un pee minnas kreifas Kohlas irr Baggatiba un Gohds.
17. Winna Zelli irr fahli Zelli, un wiss/ minnas Gahjumi irr Meers.
18. Winna irr weens Kohls taks Dsibwibas toem/ tas minnu fahampi/ un tas minnu sipri turr/ tas irr laimigs.
19. Tas Kungs irr zur Sudribu to Semmi dibbinaj, ar Sapraschanu irr wiss/ taks Debbesis fataifiss.
20. Zur minna Sinnaschanas irr tee Besdibbinaj pahrdakiti/ un taks Padebbesis pill ar Kaffu.
21. Mans Behns, lai schihs Leetas no tarahm Mzim ne atlahyt, paglabbo to pastahwigu Buhshanu un apdohmigu Prachtu.
22. To tee buhs tawas Dwehfeles Dsibwiba, un weens fahls Oshiums tarahm Kallam.
23. Tad staigaisi tu drohschi taru Zelli, un taru Rahja ne daissees.
24. Apguidamees tu ne bibsees/ bet gullefi, un taru Meegs buhs gards.
25. Tu ne bibsees no peepefchas Isbailes, neds no Grohlfueschanas to Besdeemigu, tad ta nahf.
26. To tas Kungs buhs taru Patwerims/ un pasargahs taru Kallu, ta ta ne tohp eewaldsinata.
27. Ne leedsees labbu darriht tam, tam tas peenahf/ tad tew no Deewa pee Kohlas irr to darriht.
28. Ne

28. Ne fahli us taru Tumatu: Eij nobst, un nahf/ fahrt schur, tad es rihlu dohschu, tad tew (gann) teju pee Kohlas irr:
29. Ne dohma fannu prett taru Tumatu, tad tas tewis dsibwo.
30. Ne barrees ar leblahdu Zilweku bes Wainas, tad wiss/ tew ne irr fanna darriht.
31. Ne fahdi tu weenu Barras. Darritaju, un ne tewihle ne weenu no winna Zelleem.
32. Kas atlahpshas, tas irr tam Kungam weena Neantiba/ bet winna Roslehpums irr pee teem Faisneem.
33. Ta Kunga fahsti irr eelsch ta Besdeemiga Namma/ bet to Faisno Mahjabs. Beetu wiss/ fahstinabs.
34. Teescham, tohs Mehditajus wiss/ pats meh-tilbs, bet teem Pasemmeem parahdih wiss/ Ehel-laslibu.
35. Tee Guddree eemantohs Gohdu, bet tee Gelli wiss/ us fawim Kaunu.
- La IV. Modalla.**
1. Kausajt manni Behni ta Fehwa Pamahjischa/ nu/ un usmannajt to Sapraschanu atfibt.
2. To es dohmu jums labbu Mahjibu/ ne atfahjeet mannu Bausslibu.
3. To es biju manna Fehwa Dehls, fahfais un weens weenigais preelsch mannas Mahles.
4. Un wiss/ mahjia manni/ un fahjia us man: Laid taru Birds mannu Wahrdus pee-nem, turr/ mannu Baussus, tad tu dsibwof.
5. Samanto Sudribu, samanto Sapraschanu, ne aismiesli/ un ne atlahpees no taks Wallodas mannas Muttes.
6. Ne pamett minnu, tad minna tew usurrehs, mibte minnu, tad minna tew pasargahs.
- A 5 7. To

7. Jo ta Gudriba irr tas Eefahums, samanto Gudribu / un ar wiffu taru Padohmu samanto Saprafschanu.
8. Zurr winnu augfli / tad minna tem pa-augstinab / minna tem Gohdâ jels, ja tu minnu aplampri
9. Wianna dohs weenu janku Glistumu tarai Galtwai, weenu krahfchnu Krohni wianna tem dahwanab.
10. Klausafs mans Behrns, un peenem mannu Waloddu, tad mairsees tem tahs Dfchwibas Gaddi.
11. Es pamahju tem to Zeku tahs Gudribas, es wedschschu tem us ihstenu Zekku.
12. Ka kad tu eiji, tawa Eefchana tem ne buhs grubtu, un kad tu tezzi ka tu few ne dausisees.
13. Satmer to Pamahjischannu, ne atfahsees no tahs fargi to / so ta irr tawa Dfchwiba.
14. Us to Besdeewigu Zeklahm ne nahzi, un us to Launo Zeku ne sperr taru Kahju.
15. Atmett to, ne staiga pahr winnu, atfahpees no ta, un eiji fezzen.
16. Jo tee ne eet gulleht pirms tee launa darrischsch, teem Meegs ne uahf, pirms te kurrann irr Grehku padarrischsch.
17. Jo tee ebd Maifi tahs Besdeewibas, un dfer Wibnu tahs Barras-darrischannas.
18. Bet to Taisnu Zellinsch irr lã Kahds spohsch Galschums, kas aust un spibd libdf patt leelu Galsmu.
19. To Besdeewigu Zelsch irr lã Tumfiba, tee ne sinna, pahr to tee krittihs.
20. Nem wehrã, mans Dehls, mannus Wahrdus, greef taru Auzi us mannu Waloddu.

21. Ne leez tohs no tarahm Auzim nosust, fargi tohs Girdsdibbina.
22. Jo tee irr ta Dfchwiba teem, kas to atrohd / un weena Ahrtes-Sahle wiffahm minnu Meefahm.
23. Pahr wiffu, kas safarga, fargi taru Sirdi, so no tahs iseet ta Dfchwiba.
24. Atfahdina no temim nobst to pahrmehrtitu Mutti, un Gahnitaju Luhpas lai tabtu no tem irra.
25. Lai tawas Auzis taisni ranga, un tawi Auzuplat / tem lai taisni taru Breefschã turrabs.
26. Swahrsti tohs Gohlus tawo Kahjo, tad taps wiffi tawi Zekli stiprinati.
27. Ne allosees nei pa labbo nei pa kreiso Puffi / atgrees taru Kahju no Launa.
- Ca. V. Modatta.**
1. Mans Behrns, nem wehrã mannu Gudribu, atleef taru Auzi pee mannas Mahzibas.
2. Ka tu fargi apdohmigu Prachtu, un ka tawas Luhpas to Atfchwichannu paglabba.
3. Jo tahs sweschas Luhpas piss lã tihrs Meddus, un minnas Kihlle irr jo gluddena ne lã Elles.
4. Bet pehdigi irr minna ruhla lã Behrmeles, un assa, lã weens abbesã pussf greefsigs Gohlins.
5. Minnas Kahlas notef pee Nahmes, minnas Gohl atfneeds to Elli.
6. Minna ne apdohma tohs Zekus tahs Dfchwibas, minnas Pehdas irr schaubigas, ka tu to ne warri fas mannht.
7. Nu tad, Behrni-Klausait man, un ne atfahseet no tahs Walodas mannas Muttes.
8. Lai taws Zelsch tabtu no minnas paleef, un ne nahst taru pee minnas Namma Durwim.

9. Ra tu ne dohdi Sweschah m taru Gohdu, un wus Gaddus tahm Breesmigahm.
10. Ra Sweschi ne pee-ehdas no tawa Spehla tarw gruhts Darbs sweschâ Nammâ ue nahf.
11. Un tew pehgallâ ja no pubschahs, tad tawa Manta diltin nodilufi.
12. Un ja sakka: Kâ esmu es to Pamahjischanu ege dejs, un manna Sirds to Pahmagischanu apfmeht.
13. Un ne esmu Klausis to Balsi manna Mahjita un mannu Aufi ne greefis us teem, kas manni mahjita.
14. Ahtri esmu es wiffâ Melaimibâ eestidsis, wiffâ starp tahs Drandfes un teem Landim.
15. Oser Uhdeni no tawas Bedres, un Jstella no tawa Awota.
16. Lai tawi Awoti ahra istel, un tahs Uhdens, Uppe us Eelahm.
17. Laid tahs tew ween peedern, un neweenam Swescham ar tew.
18. Taws Awots laid irr swehtlits, un preegasee tahs Seemas tawa Jaunuma.
19. Winna irr mihtiga kâ kahda Erschu. Mahte, un ligniga kâ kahda Stirne, mihtinajees ar tahs allaschin kamehr tew peeteel, un eelihgsinojees allaschin eelfsch winnas Miblestibas.
20. Un ka deht gribbi tu mans Behrus ar Zittas jaul tees, un aplampt to Klehpi weenas Sweschas?
21. Jo ikkakra Zelli irr preelsch ta Kunga Azim/ un las swer wiffus winna Sohtus.
22. To Besdeemigu guhstihf sami Rosegumi, un ar samu Grehlu Saitehm taps winsch salstihf.
23. Winsch nomirs tapeh; ka winsch bes Pamahjischanas bijis, un eelfsch sawas leelas Gellibas winsch womaldisfees.

Ta

Ta VI. Nodatta.

- Mans Behrus, effi tu preelsch taru Zumaku gals woss, un taru Rohlu pee kahdu Sweschu ap-
 jelle,
 1. Tad effi tu satihstihf ar to Wallodu tawas Mut-
 2. un sawaldsinahf ar teem Wahrdeem tawas muttes.
 3. Tad darri jelle tâ, mans Behrus, un isglahbees, un effi taruam Zumakam Rohlâ nahjis, eij, padoh-
 4. patâ un passubina taru Zumaku.
 5. Ne leez taruam Azim atemigt, neds taruam Azim-
 6. alstineem fnaust.
 7. Zeglahbees kâ Stirna no (Meddineeka) Rohlas, un ta Putnis no Putnineeka Rohlas.
 8. Eij pee tahs Studras, tu Slini, luhfo winnas jellus, un tohpi gudrs.
 9. Jepschu tai ne kahds Leets. Kungs, nei Wirfneets, un Kungs irr,
 10. (Tomehr) ta sawu Maisi Bassarâ fataisa, sawu Harribu sakrahj winna pfausamâ Laikâ.
 11. Bif ilgi gull tu Slini? Tad zelsees tu no tawa Weega?
 12. Gulli mallehniht/ fnaudi mallehniht, falsee Rohlas mallehniht, ka tu gull.
 13. Tad us ees tew tawa Rabbadfiba kâ Zetta-Wihrs, un las Gruhlums kâ aprunnohts Wihrs.
 14. Weens Negohda-Wihrs/ weens wiltigs Wihrs, staiga ar pahwehrititu Mutti.
 15. Mirschlina ar sawam Azim, aiskustina ar sawam Kahjahm, rahda ar saweem Pirlsteem.
 16. Pahwehrititas Leetas irr winnâ Sirdi, winsch wohdahs weenumehr us Launa/ un zett Bahschanas.
 17. La

15. Tapeh; nahls winna Nomaitaschana peepel
abtri taps winsch fadaushts, un Dseedinaschanas ne
buhß.
16. Schihß feschas Leetas centhd tas Kungs, un to
septitu turr winsch par negantu.
17. Lepnas Uzzis, willtigu Mehli, un Rohlas, tas ne
noseeguschu Affini isleij.
18. Weenu Sirdi, tas ar willtigahm Dohmaschanahm
tinnahß, schiglas Rahjas Leunumam palkat freet
19. Weenu willtigu Leezineeku, tas drohschi Mellun
runna, un tas Kildu starr Brabbeem jell.
20. Mans Behrns, fargi to Baufli tawa Tchwawu
ne pamett to Baufli tawas Mahtes.
21. Daseen tohs allaschin us tawu Sirdi, un tawu
tohs pee tawu Kallu.
22. Kad tu staiga, tad tas tew pamaddihß, kad tu ap-
gullees, tad turrehs tas to Sargaschanu pahre tewim,
un kad tu usmohdees/ tad tas pats ar tem runnahß,
23. To tas Baufliß irr weena Lutte, un ta Baufliß
weens Gaischums, un ta Sohdißa tahs Pamahjisch-
nas irr tas Zelf tahs Dsihwibas.
24. Ka tee tew farga no negohdigas Seemas/no mihß/
stas Smadischanas weenas sweschas Mehles.
25. Ne eekabro winnas Slaistumu tawa Sirdi, un
leid winna tew ne aymahne ar saweem Ugu-plaf-
stineem.
26. To jaur weenu Maulu (Zilweks noginst,) ta
tam Maifes Kummoss ne paleel, bet weena laulata
Seema eemaldsina to dahrgu Dwehßeli.
27. Barrig tas labbad Uggumi Afoti nemt/ta winna
Drehßes ne tohp fadedsnatas.
28. Barrig tahds Bihß us deggofschahm Ohglehm
staigalt, ta winna Rahjas ne sadeglu.

29. Ta

19. Ta patt tas pee sawa Tumaka Seemas ee eet ne
tas to aistarr taps par neno seedsign turrehts.
20. Weenam Saglam ne noteel tahds Rauns soh-
t/ta tas sawu Wehderu pilda, tapeh; ta winsch is-
s irr.
21. To kad tas tohp notwerts, tad atdohd winsch to
tuhahet, winsch isdohd wissu Padohmu sawa
amma.
22. Bet tas to Eaulibu pahrelahß ar tahdu Seemu,
irr besprachtigs, tas nomaita sawu Dwehßeli, tas
darra.
23. Mohziba un Rauns us ees winnam, un winna
smeeßis ne taps isdeldehts.
24. To ta Bihra Bahßiba dufmosahß, un Altreep-
nas Deenâ winsch ne sandsehs.
25. Winsch ne reeneßs ne tahdu Sallhdßinaschanu,
ne buhß ar Meeru, sepschu tu daut Dahwanas
lu.

Ta VII. Nodatta.

- Mans Behrns, fargi mannu Wallobu, un glabba
mannus Baufliß pee tewim labbi.
2. Sargi mannu Baufli, tad tu dsihwosi/ un mannu
Baufliß, ta tawu Uzzurangu.
3. Dee-seen tohs pee taweem Pirlsteem/ ralsi tohs us
Waldu tawas Sirds.
4. Salki us to Gudribu: Tu effi manna Mahsa, un
Sapraschanu saw par tawu Klasteu Kaddu.
5. Ka winna tewis pafarga no jitta Seemas/ no tahs
dwehßineezes, tas mihßus Wahrdus dohd.
6. To jaur manna Ramma Lohgu, jaur manneem
ladrineem es Stattijohß, un redseju starr teem Reprata
neem.

7. Tas

7. Es nomannisu stary teem Behrneem weenu be
prachtig Jannelli.

8. Eas gahle sezzen us to Eelu fahnis winna Stuhl
un staigaja us to Zeku pee winnas Ramma.

9. Nowattaròs, Deenas Bakarà, tumfchà Natta
un Tumfiba.

10. Uu redsi, weena Seema fastappe winnaam M
Eas Gehebumà, un ar wiltigu Sirdi.

11. Echi bisa traktà un neturriga, winnas Rahja
pallke sawà Rammà.

12. Drihs irr winna ahra, drihs us Eelahm, un gluh
pee wiffahm Stuhrehm.

13. Un ta aplampe winnu, un stuhpstisa winnu, rau
sijahs beskaunigi, un sezzisa us winnu:

14. Es esmu Pateizibas/ Appurus mannis pehz up
reissi, es esmu schodeen sawu Apfoblischanu nomalfast.

15. Eadehl esmu es isgahjusi tew fastapt, sawu W
gu tikfusch mellecht/ un esmu tew atraddusi.

16. Es esmu sawu Gultu ar Gardinehm, isgresno
ar isgreestahm (Kohfu) Bildehm, ar dahrgu Audel
no Egvies.

17. Es esmu sawu Gultu iskwepinaffi ar Mirre
Aloe un Kannee'leem.

18. Nahz/ loi mehs papillam Kahribu dsennam lib
Nihnam, lai mehs Miblestiba lihgsnosamees.

19. Jo mans Wihrs newaid Mahsàs, winsch irr tabl
Zeku alsghjis.

20. Winsch irr to Mandas Maltu lihdsi nehmi
Ewehtlòs winsch alkaf nahls sawàs Mahsàs.

21. Winna nowehrse to ar sawu leeku Ballodu, win
na nowaddisa to ar sawu Luhpo Lipnibu.

22. Eas gahse winnai ahtri palkat, itt fà weens Beh

re Kaufchanas eet, un itt fà us Seektu/ fur tee Gek
ohp pahrmahjiti.

23. Kamehr ta Bulta winna Alnis pahrschEhle / fà
24. Putnis pee Baldsineem steidsahs, un ne sinna,

tee prett winno Dsibwibu (isplekti irr.)

25. Nu tad Behrni, f'ausast man, un nemmeet wehrà
Ballodu mannas Muttes.

26. Lai tawa Sirds us winnas Zekeem ne nomalda,
ne apallosees us winnas Pehdahm.

27. Jo winna irr daudseemainosusi un pagahsusi, un
addee Warrenee irr no winnas nomahkti.

28. Winnas Rams irr Zeku us Elles, Eas nowadda
ahwes Rambardòs.

Ta VIII. Nodatta.

29. Eggi ta Gudriba sauka, un ta Sapraschana pazet
sawu Balsi.

30. Augsto Beeto Wirs. Gallà, Zekmali us Zekta
stahw winna.

31. Eahnis Bahrtim preetsch Pilsahtha / fur zaur
urwim jaree-eet, brehz winna stanni.

32. Us sum's juhs Wihri saukaju es, un manna Bals
us teem Zilweku Behrneem.

33. Nemmeet wehrà juhs Menosehgas to Gudribu, un
Gekki saprohteet to ar Sirdi.

34. Klausastees jo es gribbu angstas Leetas isrunnaht,
aldarriht sawas Luhpas no pareisahm Leetahm.

35. Jo manna Mutte runnahs apdohmigi to Pateesi
un ta Besdeewiba irr mannahm Luhpahm weena
gantiba.

36. Wissa Balloda mannas Muttes stahw eelsch
alsnibas, eelsch tahs irr ne Eas pahrmehrtihs neds

ahrgrohshts.

9. Za irr wiffa taifna tam, las to saproht, un par
teem, las aififchannu attohp.

10. Deenemmeet mannu Pamahjifchannu labba
Gudrabu, un Aififchannu wairaf ne lã islaßitu

11. Jo Gudriba irr labbaka ne lã Vehrles, un wiff
tu warretohs eegribbetees ne irr ar to lihðfinasama.

12. Es Gudriba peemahjofu pee Samannas, un
atrohmnu apdohmiga Brabta Sinnaßchannu.

13. Za Kunga Bihjafchana irr eenihdeht to Lann
Lepnibu un Grefnibu, un to taunu Zekku, es arri eeni
pahrewehrtitu Nutti.

14. Padohms un pastahwiga Buhßchana pee
man, es efmu ta Sapraßchana, man peederr tas
prums.

15. Zaur mann walda tee Kehnini / un tee Waldb
eezeß Taifnibu.

16. Zaur mann walda tee Birsneeki un tee Augßne
(ir) wiffi Semmes Sohgi.

17. Es mihloju tohs, las manni mihlo, un las man
tiffufchi melle, atraddihs manni.

18. Baggatiba un Sohds irr pee mann / paleetam
Manta un Taifulba.

19. Mans Auglis irr labbaks ne lã Seltis un tib
Seltis, un fo es eedabbusu (labbaks) ne lã islaßitu
Gudrabs.

20. Es waddu us to Zekku tahs Taifnibas, wið
starp tahs Teefas Teltahm.

21. Ka es manneem Miftotajeem leeku eemant
weenu pastahwigu Buhßchannu, un es pildifchu win
Mantu Rambarus.

22. Das Kungs turreja manni tai Eefahkumã fann
Zekka muhßcham / preelßch faween Darbeem, pirms
Laili Kua.

Es efmu no Muhßchibas fwaibita, no Eefahkuma
ta Semme tappe.

Es dßimnu, tad tee Dßikumi wehl ne bija, tad tee
oli ar lihðdeni wehl ne tezeja.

Pirms tee Kalni tappe dibbinati, preelßch teem
Kallneem efmu es dßimnußi.

Winfch wehl ne bij to Semmi darrifs, neds tohs
lus, neds tohs Pafauls Pihßchus fahjis.

Kad winfch tahs Debbefis fatafifa, tad es biju, kad
fch tohs Dßillumus ar Eßchahm apdarrinaja.

Kad winfch tahs Padebbefis no augßchenes fipri
liffe, kad winfch fiprinaja tohs Awotus to Dßillumu.

Kad winfch Zubrai farwu Rohßefchu zehle, ka tas
ons winna Pawehleßchannu ne pahrlahptu. Kad

fch tahs Semmes Dibbinus liffe,

Kad biju es fahnis winnu tas Jstaisitajs, un
(winna) Eelihgßmofchana, un jatteju preelßch
ana wiffã Lailã.

Es jattejohs winna Pafauls Wirsu, un manna
ßmiba irr pee teem Zilweka Behrneem.

Kad Klausajt mann nu / manni Behrni, jo swehtigs
las, las mannus Zekus farga.

Klausajt to Pamahjifchannu, un tohpeet guddri, un
atmetteet winnu.

Swehtigs irr tas Zilweks, las mannus Klausã, las
deuas pee mannaßm Durwim nomohdã irr, un gaida
mannu Durwu Stendereem.

Jo las man atrohd, tas atrohd to Dßihwibu, un
abhußs Patilßchannu no ta Kunga.

Set las prett mannim grehfo, tas eewaino
wu Dwehßel. Wiffi las mann eenihð / mihle to

ahwi.

Ta IX. Nodatta.

1. Z'Awissu-augstaja Gudriba irr sawu Nammu us
fissi/winna irr sawus septimus Diphlarus uszirtu.
2. Winna irr sawas Kalpones isfubtiifi, ta aijina
us ta Pilsfabta Augstumem un Wirs Galleem.
4. Kuresch irr neprattigs, tas lai schurp greefchabe,
to Gelli falla winna:
5. Nahjeet/ehdeet no mannas Maises, un dserreet
ta Wibna/to es esmū fasaufusi.
6. Atstahjeet tohs Neprattigus un dshwojeet,
staigajeet us to Zellu tohs Sapraschanas.
7. Kas to Mehditaju pahrmaza / tas dabbu us
Kannu, un kas to Besdeewigu pamahja / tas dabbu
few Apfmeeschannu.
8. Ne pahrmahji to Mehditaju, ta winsch tew ne
nihd, pahrmahji to Prahtneeku, tad winsch tew mihle.
9. Dohd tam Prahtigam, tad winsch wehl walt
Prahta nemfees, mahji to Taisuu, tad winsch Mahj
pee-augs.
10. Ta Kunga Bihstaschanas irr tohs Gudribas
fahkums, un tohs Atsibschanas (Zesahkums)
fwehtu Leetu Nopraschana.
11. Zo zaur manni taps sawas Deenas dands /
Dshwibas Gaddi taps tew peelikti.
12. Effi tu gudrs / tad effi tu tewim gudrs, un effi
fahds Mehditajs, tad tu weens pats to nessifi.
13. Weena gekkiga Seewa irr aplama, tehrse, un
sinna neneeka.
14. Ta fehseh sawa Namma Durwis / us weens
Krehstu Pilsfabta Augstumds.
15. Un aijina tohs, kas tai Zellâ sezzen eet / kas par
us saweem Zelleem staiga.

16. Kas irr Renoschga, tas lai greefchahs schurp, un
to Gelli falla winna:
17. Tas sagts Uhdens irr saldigs / un ta noslehpta
fasse irr gabreda.
18. Bet tas ne sinna, ta tur Mirroni irr, un winnas
imatee Elles Dsikumds.

Ta X. Nodatta.

- Salamana Sakkamee Wahrbi. Weens gudrs
Dehls irr sawam Tehwam Preeza/bet weens ne
dro Dehls irr sawas Mahles Rossumschana.
1. Retaisnas Mantas ne palihds neneeka/ bet Taisui-
atpesti no Nahwes.
  2. Tas Kungs ne leet ta Taisna Dwehfeli Baddu
Bet to Besdeewigo Buhfchanu winsch ismihjina.
  3. Kas ar flinku Rohku strahda, tas tohp nabbags,
to Tschalto Rohka darra baggatu.
  4. Kas Bassarâ fahrahi, tas irr fapratrigs, bet kas
lausamâ Taitâ gull, tas irr weens Dehls, kas Kannu
darra.
  5. Dwehtischana irr us ta Taisna Galtu, bet Barra
fahde to Besdeewigo Mutti.
  6. Ta peeminneschana ta Taisna paleet flaweta/ bet
Besdeewigu Glawa isputtehs.
  7. Kam gudra Girds irr, tas usnem tohs Bauslus, bet
besprachtigas Luhpas irr/ tas taps apbehdinahs.
  8. Kas besmain'gi staiga, tas staiga ar Meeru, bet kas
sawus Zellus pahrmehrti, tas taps sinnaams.
  9. Kas ar Azzim mirlschkina, tas darra Behdas, un
besprachtigas Luhpas irr, tas taps apbehdinahs.
  10. Ta Taisna Mutte irr weens Awots tohs Dshwi-
fahs, bet ta Barra apklahs to Besdeewigo Mutti.
  11. Enaidiba zell Bahrschannu / bet ta Mihlestiba ap-
klahs wiffas Pahrhahpschannas.

13. Prabhneela Luppas atrobdahs Sudriba, bet pa
Gella Mugguru nahlahs Alhste.

14. Tee Gudree glabba to Sinnaschanu, bet to
Mutte irr tumu pee Isbailes.

15. Ta Baggata Manta irr weens sipra Pilsabha
bet to Tulscho Nabbadfiba irr winnu Bopla-Eschon.

16. Ta Taisna Darbs irr tas Zellsch tabs Dshu
bas / bet tas to Pahrmahjischanu atstahs / tas nom
dahs.

18. Wiltigas Luppas avfleyt to Eenaibibu, un
nikun Glawu jell, tas irr Gellis.

19. Eellsch Wahrdu Vultu ne truhst Grehli / bet
famas Luppas saturr, taz irr firds-prahiggs.

20. Ta Taisna Mehle irr iswehlehts Sudrabs,
Besdeewigu Girds dandf ne malsa.

21. Ta Taisna Luppas paganna dandf, bet tee
nomirs eellsch famas Girds Gellibas.

22. Ta Kunga Smehtischana ta darra baggatu,
winsch darra to bes Gubdischanas.

23. Tas irr Gellim par Smeelli Blehnas darriht,
faprattigam Bihram pattht Gudriba.

24. Par to tas Besdeewigajs bibstabs, tas nah
pah winnu, un to tee Taisnee eegribbabs, taps
dohs.

25. Itt la Wehra pahreet, ta patt tas Besdeewigaj
ne buhs wairs, bet tas Taisnajs pastahw muhschigi.

26. Ro tas Ettelis Gohbeem, un Duhmi Agim dar
to darra tas Elinkis teem, tas winnu subta.

27. Ta Kunga Bihjaschana wairo tabs Deenas,
to Besdeewigu Gaddi tohp pa-ihfinati.

28. To Taisno Zelli irr Lihgsmiba / bet to Besdeew
gu Zerriba isnihls.

29. Ta Kunga Zellsch irr teem Rahmeem par Stipru
bet teem Launadarritaeem par Bailibn.

30. Tas Taisnajs ne Lusinaees muhscham, bet tee
Besdeewigee ne palis Semmes Wirsu.

31. Ta Taisna Mutte isdohd Gudribu, bet weena
pahwehrtita Mehle taps isdelbeta.

32. Ta Taisna Luppas sinna, tas peellahjabs, bet to
Besdeewigo Mutte irr pahwehrtita.

Ta XI. Nodatta.

Wiltigs Swars irr tam Kungam weena Neganti-
ba, bet pils Swarra Almins irr winna Patif
hana.

1. Kur Lepniba nah, tur arri nah Neewaschana, bet
teem Pasemmigeem irr Gudriba.

2. To Rahmo Girds-Skaidriba madda tohs, bet to
Wiltneeku pahwehrtita Buhschana pohsta tohs.

3. Manta ne palibds Atreepshanas Deena, bet ta
Taisniba ispesti no Rahmes.

4. Weena GirdsSkaidra Zilwela Taisniba darra
mina Zektu pareisa, bet tas Besdeewigajs krittihz zaur
winu Besdeewibu.

5. To Rahmo Taisniba tohs isglahbs, bet tee Nebhd
nekt tohp sawa pahwehrtita Buhschana guhstati.

6. Kad weens besdeewigs Zilwels mirst, tad isnihst
mina Zerriba, un to Retaisno Gaidischana taps par
neeklu.

7. Tas Taisnajs tohp no Behdahm isglahs, un tas
Besdeewigajs nah winna Weeta.

8. Tas Blehdneeks maita sawu Etwaku zaur to Muttl,
bet zaur Sinnaschanu tohp tee Taisnee ispestiti.

9. Pah to Taisno Lablahschanas preezajabs tas
Pilsabhs / bet pah to Besdeewigu Nomaitaschanas

tohp garwilehts.

11. Zaur to Rahmo Ewehtischanu tohp tas Pilsabits
paaugstinahs/ bet zaur to Besdeewigo Mutti tohp tas
nopostihits.

12. Kam besprachtiga Sirbs irr/ tas nizzina sawu Tu
waku / bet weens Wihrs kam labba Sapraschana
zeesch fluffu.

13. Kas kà Mehlnesis skalga, tas isplukfche to fleppu
nu Leetu, bet kam peetizzigs Prachts irr, tas apflahi to.

14. Kur gudri Padohmi ne irr, tur nonihst tee Landis,
bet kur dauds Padohma Dewest, tur labbi isdohdabs.

15. Kas weenu Eweschu Galmā nem/ tam buhs gann
Behdu, bet kas Galmoschannu eenihd, tas paleet
Meeru.

16. Weena mihliga Seema farga to Cohdu, bet tee
Warrenes farga to Baggatibu.

17. Weens labdarrigs Wihrs darra sawai Dwehse
lei labbi, bet kas nifns irr, tas darra sawai Meesai grubli.

18. Tas Besdeewigais darra neleetu Darbu, bet kas
Taisnibu fehj, tas dabbu peetizzigu Algr.

19. Tà nahlahs tai Taisuibai ta Dshwoschana, ta
tam kas Launumu dsenn sawa Mirschana.

20. Kam pawehrliita Sirbs irr, tas irr tam Rungam
weena Negantiba / bet kam skaidrs Zelsch irr, tas win
nam labbi patihf.

21. Tas Blehdigais ne buhs nenoseedfigs, jebfchu
dauds Rohlas winnam palihds/ to Taisnu Dsimmunu
taps isglahbts.

22. Weena skaisa Seema bes gohdigas Saprascha
nas, irr kà kahds selta Gredsens Zuhlas Smezzeri.

23. To Taisno Eegribbeschana irr meenumehr labba,
bet to Besdeewigo Zerribai nahlahs Dufmiba.

24. Zits irr kas iskaisa, un tam tohp wehl wairal
dohbts/

25. un zits irr fihlts/ wairal ne ka Teesa irr, bet tam
et Truhjiba.

26. Ta Dwehsele kas labbu darra taps tauka darrita,
tas padfirdina/ tas taps atlat padfirdihits.

27. Kas Labbibu eettur/ to nolahd tee Landis, bet
Ewehtischana buhs pahrt ta Pahrdeweja Galtu.

28. Kas to Labbumu agri melle, tas melle labbi patist,
tas Launumu dsenn tam tas arri nahfsees.

29. Kas us sawu Baggatibu pataujahs, tas isnihf/
tee Taisni falkohs kà Lappa.

30. Kas sawu Nammun apbehdina, tam buhs Wehisch
Mantu, un tas Geklis buhs tam par Kalpu, kam
andra Sirbs irraid.

31. Ta Taisna Auglis irr weens Rohls tas Dshwi
nas, un kas Dwehseles isglahbi. tas irr gudrs.

32. Redsi, tam Taisnam tohp wirs Semmes mal
lahs, wissuwairal tam Besdeewigam un Grehji
melam.

Ta XII. Modalla.

Kas Pamahzischannu mihle/ tas mihlo Sinnascha
nu, bet kas Pamahzischannu eenihst/ tas paleet
Mulkis.

1. Kas labs irr, tas dabbu Laipnibu no ta Rungo, bet
weenu Wihru kas taunu dohma, winsch pasuddinahs.

2. Tas Zilweks ne pastahwehs zaur Besdeewibu, bet
ta Sakne to Taisno ne taps kustumata.

3. Weena tikfusi Seema irr sawa Wihra Krohnis,
bet weena netikfusi irr kà Puëfchi winna Kaulös.

4. To Taisno Dohmas irr Teesa, to Besdeewigo
Padohmi irr Biltiba.

5. To Besdeewigo Wahedi gluhne us Affini, bet to
Taisno Mutte tohs ispesihis.

7. Tee Besdeewigee tohp isnihjinati, ta tee wale n buhs, bet to Taisno Nams pastahwehs.
8. Rā kurra Sapraschana irr / tā taps minsh / wehts, bet tam pahwehtita Birds irr / tas buhs upfmeelli.
9. Labbaks irr tas, tas few pasemmigu schteetah / tam Kalps irr / ne tā tas, tas few pats gohdahs / un tam Maifes Truhlums irr.
10. Tas Taisnais gohda pahf sawa Eobpa Dfshwiba, bet to Besdeewigo Upscheloschana irr Bahrsiba.
11. Ras sawu Semmi apstahda, tas taps ar Maip ee ehdinahs bet tas pehz Neleetibahm dsennahs / tam irr neprattiga Birds.
12. Tam Besdeewigam gribbaks to Blehdigo Wiltiba / bet ta Sane to Taisno Augtus nessiba.
13. Tas Launals tohp zaur sawu Euhpu Grehseem saw waldsinahs, bet tas Taisnais ispruks no Behdahm.
14. Ikpatrs tohp no sawas Muttes Augleem ar Labbumu pee ehdinahs / un tam Zilwekam tohp pehz winna Rohlu Darbeem maffahs.
15. Ta Gella Zelsch irr taisns sawas Uggis, bet tas Padohmam klausa, tas irr gudrs.
16. Ta Gella Dufmiba tohp drihs atfihita, bet tas tahs Kaunu Eetas apflep, tas irr gudrs.
17. Ras Pateefibu weenumehr fluddina, tas stahsta Taisnibu, bet weens ne pateefs Eezineels stahsta Wiltibu.
18. Dasch plufschte tā tā ar Eobhinu durdams, bet to Guddro Mehle irr weena Ahstes-Sahle.
19. Weena pateefa Mutte pastahwehs muhscham, bet weena wiltiga Mehle paleel Agjumirli.
20. Wiltiba irr winnu Birdi, tas Launa dohma, bet tas meerigus Padohmus dohd, teem irr Eihgsfiba.

1. Tam Taisnam neneela Launa notifs / bet teem Besdeewigem tas Launums papillam us ees.
  2. Wiltigas Euhpas irr tam Kungam weena Negan- na, bet tas ustizami darra, labbi winnam patihf.
  3. Weens gudrs Zilweks apfeds to minsh sinna / bet Wiltigo Birds iskleeds to Gellibu.
  4. Ta tiffusi Rohla waldih / bet ta flinka Meflus tohs.
  5. Rossumschana tas Zilwekam Birdi irr, apbehdia ta to, bet weens labs Wahrds eepreejina to.
  6. Tas Taisnais irr dauds labbaks ne tā saws Euh- malajs, bet to Besdeewigo Zelsch peemill.
  7. Weens Elinis ne zeps sawu Meddisumu bet tas Uggis irr, tas tohp baggats.
  8. Us tahs Taisnibas Zeku irr Dfshwiba / un us minnas staigatu Zeku ne irr ta Nahwe.
- Ta XIII. Modatta.
1. Weens gudrs Dehls (klausa) ta Zehwa Bahrmah: gishanu, bet weens Mehbitajs ne klausa to Lam- maschannu.
  2. Ikweens ehdihs to Labbu no sawas Muttes Augleem, bet to Wiltneeku Dwehsele tuttishs Barras- Darbu.
  3. Ras sawu Mutti farga, tas pasarga sawu Dwehsele, bet kurra Euhpas isplufschte / tam nahfsees Zeballes.
  4. Ta Elinka Dwehsele eekahro, bet ne dabu neneela, bet to Ziffuscho Dwehsele dabu papillam.
  5. Tas Taisns eenihst Mello Wallobn, bet tas Bes- deewigs darrahs pats few smirdoschu un Kaunu.
  6. Ta Taisniba pasarga to, tam besmainias Zelsch irr / bet ta Besdeewiba nopobstih to Grehjineeku.
  7. Zits leeljahs baggats effohts / tam wissai neneela / un

un jits irr, tas lā Nabbags turrahs, un tam irr leela Manta.

8. Ar Baggatibu warre tas farwu Dsihwibu ispielt, bet tas Nabbags to Lammafchanu ne dsird.

9. To Taisnu Gaischums preezasees, bet to Besdeemwigo Lutte apdsissih.

10. Zaur Lepnibu nah! Keefchana ween, bet ta Gudra darra apdohmigus (Laudis.)

11. Manta tas zaur Relectibu nohl, ees Masumā, bet tas to ar Rohlu sakrahi, tas to wairohs.

12. Zerriba tas lawejahs, grausch to Sirdi, bet tas nah! tas gaidihts tohp/ tas irr weens Rohls tahs Dsihwibas.

13. Kas to Wahrdu nizzina / tas pats few samaita jahs / bet tas to Bausli bihstahs, tam tas tohp atmakfahs.

14. Ta Gudra Bausliba irr weens Awots tahs Dsihwibas, atlahyt no tahs Nahwes Balgeem.

15. Labba Mahziba darra Labpatilfchanu, bet to Wiltneeku Zelfsch darra Bappes.

16. Tas Gudra darra (farwu Darbu) apdohmigi, bet weens Gellis padarra Gellibu.

17. Weens besdeemigs Wehsneessis eekrittihz Launumā, bet weens ustizigs Wehstis irr weena Ahrestes Gahle.

18. Kas Pahrmahfchanu atmett, tam nah! Tulschiba un Rauns, bet tas to Pahrmahfchanu panes, Kluhs Gohda.

19. Kad noteel tas zerrechts tohp, tas irr tai Dwehselei faldens, bet teem Gelleem irr weena Megantiba no Launa atstahtees.

20. Kas ar Gudreem tinnahs, tas taps Gudra, bet tas to Gellu Beedris irr, tas taps satreelts.

21.

21. Launums dsihsees teem Grehjineeseem pakkal, bet teem Taisneem taps Labbums atmakfahs.

22. Kas labs irr / ta Manta nah! us Behrnu Behreem, bet ta Grehjineeka Sagahds tohp preefsch ta Taisna paturrechts.

23. Dauds Barribas irr eelfsch to Nabbagu Bagahm, bet jits eet pohsta zaur to / ta winsch bes Taisnibas irr.

24. Kas farwu Rihstli taupa, tas eenihd farwu Dehlu, bet tas winnu mihle, tas pahrmahza to drihs.

25. Tas Taisnais ehd / lamehr wianna Dwehsele preehdahs, bet to Besdeemwigo Webders paleel tulsch.

Ta XIV. Nodalla.

1. Iweena gudra Seewa ustaisa farwu Nammu, bet Iweena Neprahneezje nopohsta to ar farwahm Rohlahm.

2. Kas samā Taisnibā staiga, tas bihstahs to Kungu, bet tas saweem pascheem Zelleem atlahpi, tas nizzina winnu.

3. Eelfsch Gella Muttis irr weena lepna Mehle, bet to Gudru Luhpas pasarga tohs.

4. Kur Behrschu newaid, tur irr ta Sille schlihsa / bet zaur ta Behrscha Spehlu nah! leelas Rasmes.

5. Weens pateefs Leezineeks ne mellohs, bet weens nepateefs Leezineeks idrunna Mellus.

6. Tas Mehditajs melle Gudribu / un ne atrohd, bet tam Prahtigam ta Ismannifchana lehti nahlahs.

7. Eij no weena gelliga Zilweka nohst / eelfsch ta ta gudru Wallobu ne atrassi.

8. Ta Prahtiga Gudriba irr farwu Zellu aprast, bet to Beltigo Gelliba stahw eelfsch Wiltibas.

9. Zee Gelli turr tohs Grehlus par Smella Darbu, bet starp teem Gohdigeem irr labba Patilfchana.

10.

10. Ea Sirds pasihst patti samas Dwehfeles Duh-
tumu / un winnas Eihgsmibu ne nomanna nelahs
Ewehshas.
11. To Besdeewigo Rams taps nopohstihst, bet to
Taisno Mahjollis salkohs.
12. Dasch Zelfsch leelabs preelsh kahdu Wihru taisn
effohst, bet winna Gals irr Nahwes Zelfi.
13. Ea Sirds ir starp Emeekleem daschkahet fahpeh
un tahs Eihgsmibas Gals irr Nostumfchana.
14. Kam atlahpeja Sirds irr, tas taps no samu Zelfu
(Augleem) pee:ehdinahst / bet weens labs Wihro no
samem Augleem.
15. Weens Nenoiehga tiz; wissus Wahrduz, bet
weens Prahtigs nem samu Zelfu wehrah.
16. Tas gudrs bihstabs un atstahstabs no Launa, bet
weens Gelfis irr drohsh.
17. Kas ahtri apskaisstabs, tas darra Gelfibu, un weend
Wihrs, lam nifnas Dohmas, taps eenihdehts.
18. Tee Nesapraschi eemanto Gelfibu, bet tee Praht-
tigi taps ar Sinnaaschannu Frohneti.
19. Teem Launeem saklannahs preelsh teem Labbeem,
un teem Besdeewigeem preelsh tahm Wahrtim to
Taisno.
20. Tas Nabbags ir no fama Drauga tohp eenih-
dehts / bet teem Baggateem irr dauds Draugi.
21. Kas samu Furawu nizzina, tas grehko, bet smeh-
tigs irr tas / kas pahre teem Nabbageem apschelohjabs.
22. Teescham tee allo, kas Launu apdohma, bet kas
Labbu padohma, tam nahlfes Echehlastiba un Veeltz-
jiba.
23. Wisam gruhnam Darbam attes sami Augli, bet
fur Wentes Wahrdi irr, tur irr Fruhlums.

24. Bag

24. Baggatiba irr to Gudro Krohnis, bet to Weltigo
Wiba pateet Gelfiba.
25. Weens patees Leezineels ispesti tahs Dwehfeles,
tas Mellus islaish, tas irr weens Wiltneels.
26. Eelfsch ta Kunga Bibiaschannas irr stipra Selbes
Luna, un ta buhs winna Behrneem par Patwerum.
27. Ea Kunga Bibiaschana irr weens Awots tahs
Wihwibas, ta buhs atlahpt no tahs Nahwes Wal-
nem.
28. Weena Kehnina Gohds stahw eelfsch to Lausch-
halla, bet tad mas Lauschu irr, tas padarra to Wal-
diu bailigu.
29. Kas lehnvrahtigs irr, tam irr leela Sapraschana,
tas drihs apskaisstabs, tas irr lees Gelfis.
30. Weena schehliga Sirds irr tahs Meefas Dshwi-
bet Stauschana irr Puetschi Kaulds.
31. Kas to Nabbagu nospresch / tas nizzina winna
Darritaju, bet kas pahre to Behdigu apschelohjabs, tas
gohda winnu.
32. Tas Besdeewigs ne pastahw samas Behdas, bet
tas Taisnais irr ar samu Mieschana drohsh.
33. Eelfsch to Prahtigo Sirdi dufs ta Gudriba / bet
tas to Gelfo Sirdi irr, tas tohp sinnams
34. Taisniba paraugstina weenu Tautu, bet tee Greh-
li irr to Lauschu Samaitaschana.
35. Pahre weenu saprattigu Kalpu nahle ta Kehnina
Echehlastiba, bet winna Apksaischana buhs pahre weenu
beskannigu.

Ta XV. Modatta:

1. Weena lehna Altbildeschana Kluffina to Wahrsibu,
bet weena stummiga Waloda naset Dufmibu.
2. To Gudro Mehle darra to Sinnaaschannu saulu, bet
to Gelfo Mutte iswemi Gelfibu.

3. Ea

3. Ta Kunga Azzis irr wiffas Mallas, un Stallatohs Launus un Labbus.
4. Weena labderriga Mehle irr weens Rohls toh Dshwibas, bet kad ta pahrmehetita irr, tad darra Gird-Ehstus.
5. Weens Gellis apfmeij to Pamahzifchanu famu Tehwa, bet kas Pahrmahzifchanu eezeeni / tas tap Girdsprachtigs.
6. Ta Taisua Mamma irr leela Manta, bet ta Deedeewiga Eedabbuschana eet pohsta.
7. To Gudru Luhpas bahsta Sinnafechanu, bet to Gellu Girds ta newaid.
8. To Besdeewigo Uppuris irr tam Kungam weena Negantiba, bet to Taisno Luhgfechanu wianam patihl.
9. Ta Besdeewiga Zelfch irr tam Kungam weena Negantiba, bet kas pehz Taisnibas dsennahs, to winsch mihlehs.
10. Tam ta Pamahzifchana ne patihl, kas no ta Zella atkaphi, kas to Pahrmahzifchanu eenihst, tas nomiro.
11. Elle un Nomattaschana irr preeksch ta Kunga, at wairat to Zilmelo Behrnu Girdis.
12. Tas Mehdtass ne mihle to, kas wianu pahrmahza, winsch ne staigahs pee Gudreem.
13. Preeziga Girds darra jauku Waigu, bet jau Gird-Ehsteem tohp tas Prahts apbehdinahs.
14. Prahtiga Girds mellehs Sinnafechanu, bet to Gellu Mutte taps ar Gellibu barrota.
15. Wiffas Deenas weena Behdiga irr kannas, bet weena labba Girds irr nemittejamas Dshwes.
16. Labbaki irr Masums ar ta Kunga Bihjaschanu, nekà leela Manta ar dandf Raifehm.
17. Labbaki irr weens Wirrums Rahpohstu, zu Mib-

18. Weens bahrgs Wihrs zell Kildu, bet weens lehnprachtigs Kluffina to Bahrschanu.
19. Ta Slinka Zelfch irr ta weens Ehrfschu Kruhms, to Rahmo Tella irr labbi eestaigati.
20. Weens gudrs Dehls eepreezina to Tehwu, bet weens gelligs Zilmels nizzina famu Mahti.
21. Gelliba irr teem Besprachtigeem weens Preeks, bet weens prahtigs Wihrs staiga pareisi.
22. Kur Padohma newaid, tur tohp tahs Dohmas ar neneeta, bet zaur dandf Padohma Dewejeem tahs wistahro.
23. Weenam Wihram irr Preeks pahf fatwas Mut- to Atbildeschanu, un weens Wahrds ishtenà Laikà jif lade irr tas?
24. Tas Zelfch tahs Dshwibas eet tam Prahtigam no augfchu, ta tam ja-atkaphi no Elles, kas appat- schà irr.
25. To Mammu to Lepno isfaknohs tas Kungs, bet tahs Atraitnes Eschu winsch apstipprinahs.
26. Ta Launa Dohmas irr tam Kungam weena Negantiba, bet to Schlibsto Balloda irr laipniga.
27. Kas Regaufibu dsen, tas apbehdina famu Mammu bet kas Dahmanas eenihst, tas dshwobs.
28. Ta Taisua Girds apdohmajahs kas ja-atbild, bet to Besdeewigu Mutte iswemj Launumu.
29. Tas Kungs irr tablu nobst no teem Besdeewigeem / bet to Taisno Luhgfechanu winsch pallausa.
30. To Azzu Gaischums eepreezina to Girdi, labba Olawa darra tohs Kaulus trefnus.
31. Ta Aufs / kas to Pahrmahzifchanu tahs Dshwibas

bas Klaus, peemahjohs widdu stary teem Gudreem.

32. Kas to Pamahjischanu atmett, tas atmett sam Dwehfeld, bet kas to Pahmahjischanu Klaus, tam gudra Girds.

33. Ta Kunga Bihjafschana irr Pamahjischana, un pirms kas Gohda nahl, tad tam papreelsch japasem mosahs.

Ta XVI. Nodalka.

1. Zilwels gann apnemahs Girdi, bet no ta Kunga nahl, to tai Mehlei buhs runnabt.

2. Zkurfch schteet samu Zeltu schkistn effoschu, bet tas Kungs pahrmanna to Girdi.

3. Leez tamus Darbus us to Kungu, tad tamus Dohmas pareisi isdohfees.

4. Tas Kungs irr wissu pastrahdass sewis pascha deb, ir to Besdeemigu us to Behdo Deenu.

5. Wifs tam lepna Girds irr, tas irr tam Kungam weena Megantiba, jebfchu dauds Rohlas winnam palihds, tatschu winsch ne buhs nenoseedfigs.

6. Zaur Labdarrischanu un Peethizibu tohp tas Maseegums salihdsinabts, un zaur ta Kunga Bihjafschanu tohp no Launa atstahbs.

7. Kad Kurra Zelli tam Kungam patihl, tad tas winna Senaidneekus ar to saderrina.

8. Labbals irr lahds Masums ar Taisnibu, nek leela Sedabbuschana ar Metaisnibu.

9. Ta Zilwela Girds pahrdohma samu Zeltu, bet tas Kungs paschier winna Sahjumu.

10. Gudrs Padohms irr us ta Kehnina Luhpahn winna Mutte ne noseegahs Zeefa.

11. Taisns Swars un Swerschana irr ta Kunga, wol Swarra Almini Maisa irr winna Dabbs.

12. Bet

12. Besdeemibu darriht irr teem Kehnineem weena Megantiba, so zaur Taisnibu tohp tas Gohda-Krehflis orinabts.

13. Taisnas Luhpas patihl teem Kehnineem, un tas Lateesibu runna, tas taps mihlehts.

14. Ta Kehnina Bahrsiba irr tahs Nahwes Wehls, it weens gudrs Wihrs warr winnu salihdsinabt.

15. Kad Kehnina Waiga (Laipniba) spihd, tas irr Dshwiba, un winna Labs Prabts irr itt la Wallara tetus.

16. Zil labbaki irr Gudribu dabbuht nekà Seltu, un Capraschanu dabbuht maffa wairaf nekà Gudrabs.

17. To Rahmo Zelfsch irr no Launa atlahyt, kas samu Zeltu farga, tas farga samu Dwehfeldi.

18. Lepniba nahl preelsch Jedelbeschanas, un preelsch Gohja-Eeschanas nahl lepnis Prabts.

19. Labbaki irr pasemmigu Prabtu turreht ar teem pasemmigeem, nekà Laupijumu dallibt ar Lepneem.

20. Kas lahdu Zeetu prabligi padarra, tas atraddihs Labdumu, un swehtigs irr, kas us to Kungu palaischahs.

21. Kam gudra Girds irr, tas tohp par saprattigu uslehts, un tas mihligi runna, tas wairaf isinabza.

22. Capraschana irr dshwos Amots tam, tam ta irr, bet to Gellu Pamahjischana irr Gelliba.

23. Ta Girds weena Gudra darra winna Mutti saprattigu, un wairo winna Luhpahn to Mahjischanu.

24. Lipniga Waloda irr tihrs Meddus, tai Dwehfeldi salda, un teem Kanleem weena Ahrestes Gable.

25. Dasch Zelfsch leekahs preelsch lahdu Wihru taisns shchts, bet winna Gals irr Nahwes Zelli.

26. Kas (zirtu) apbehdina, tas apbehdina sew paschu, so lahds atdarr samu Mutti prett sew paschu.

E 2

27. Weens

27. Weens negohda Zilweks roht pehz Melaimi/un
wiana Luppahm irr tà ka deggohts Ugguns.

28. Weens pahrmehrtihts Zilweks zelt Kildu /
weens Aprunnatajs darra Schelschanu stary Leeleem
Kungeem.

29. Weens Barras-Darritajs wilf sawu Tuwafu
un uswedd to us nelabbu Zeltu.

30. Kas ar sawahm Azzim mirtschelina / tas dohma
pahrmehrtitas Leetas, tas sawas Luppas sakohsch, tas
padarra Launu.

31. Eirmee Matti irr weens Gohda Krohnis / tas
to Zeltu tahs Taisnibas tohp atrasti.

32. Weens Lehnprachtigs irr labbaks nekà weens
prais, un tas pahf sawu Prahtuwalda, (labbaks) nekà
tas Pilsfahdu usjem.

33. Kaulini tohp mestt Klehpi, bet no ta Kunga
wilfa wianu Nolemschana.

Ta XVII. Nodatta.

1. Weens saufs Kummos ar Meera, irr labbaks /
tà pils Rams ar Laujameem Lohpeem ar
Kleem.

2. Weens saprattigs Kalps waldbhs pahf weenu
Lu, tas Kauna Leetu darra, un isdallih to Behru
Mantu stary teem Brahteem.

3. Tas kausejamajs Trauks pahrbanda to Sudrabu
un tas Sephis to Celtu, bet tas Kungs pahrmanna
tahn Birdis.

4. Tas Launadarritajs klausa us blehdigahm
Wallo dahm, weens Melkulis gresch to Ausi us
pahrmehrtitas Mehlehm.

5. Kas to Nabbagu apsmell, tas neema minna
Darritaju, un tas pahf wiana Behdahm preezajahs /
tas paliks nenoseedfigs.

6. Behr

7. Behru Behni irr to Wezzako Krohnis, un to
Behru Zaukums irr wianu Zehwi.

8. Gellim ne Klajjahs no angstahms Leetahs
runnaht / tas Leelam-Kungam ka tam bij melloht.

9. Dahwanas irr tà weens dahrgs Almins tam,
tam irr wissur Kury tas greschahs, tohp tas par
Gudru erehts.

10. Kas kahdu Grehtu apklahi, tas melle
Draudsibu / tas kahdu Leetu no jauna fahf
dsiht, darra Schelschanu stary Leeleem-Kungeem.

11. Ta Aprahschana malka wairaf pee ta
Prahtiga, tà simts Sittenu pee weena Gellia.

12. Weens Dumpju Zehleis melle tiffai
Launumu, un matti to taps weens dahrgs
Wehstnessis fubhts.

13. Labbaki irr weenu Labtschu Mahti
fastapt, tam irr Behru panemti irr / ne tà
weenu Gellia sawa Gellia.

14. Kas Launu par Labbu atmalka, no ta
pascha Mamma tas Launums ne atstahs.

15. Kas Kildu fahf, irr itt tà kas Uhdens
Dambi pahf / tapehz attahpees no
Bahrschanas, pirms tu melle
sch tahs eejanhts tohpi.

16. Kas to Besdeemigu taisno / un to
Taisnu pasaudi- na, tee irr abbi tam
Kungam par Regantibu.

17. Ro palihds Gellim ta Malka
Kohlà Gudribu pleht, fur tomehr
winkam Prahta newaid.

18. Weens Draugs mible wiffa
Lailà, un weens Brahlis tohp
Behdu Deenàs atsihts.

19. Tam Zilwekam irr neprahtiga
Birds, kas ar Kuhl- tu apfoblabs
preelsch sawu Tuwafu galwodams.

20. Kas Kildu mible / tas mible
Grehtus / un tas sawas Durmis
angstas darra, tas melle Melaimi.

E 3

20. Kam

20. Kam pahwehretita Sirds irr, tas Labbumu atraddihs, un kam pahregrohsita Mehle irr, tas Melalun eekrittih.
21. Kas weenu Gelli dsendina, tam tas buhs paf Nofkumfchanu, un weena Gella Tehws ne warr paf jatees.
22. Preegiga Sirds irr til labba la weena Ahrst Sahle, bet nofkummis Prahts islatte tohs Kaulus.
23. Tas Besdeewigs nem fleppeni Dahwanas, loh jilt to Zellu tahs Teefas.
24. Eelfch ta Prahtiga Waiga irr Gudriba / bet ta Gella Azzis schaubahs libds Pasaules Gallam.
25. Gelligs Dehts irr sawam Tehwam par Gruhtu mu, un par ruhltu Nofkumfchanu tai / tas wianu irr dsendessi.
26. Tas ne irr labbi weenu Taisnu pasaudeht / un Gohdigns pee sawas Taisnibas Eult.
27. Kas Sinnafechanu atfist, tas fature farou Wal lodu, un weenam prahtigam Wihram irr zeeniga Dwehsele.
28. Ir weens Gellis fluffu jeevdams tohp par gudru turrehts, un par Prahtneeku tad tas samu Mutti turr.
- Ta XVIII. Modakka.
1. **K**as (no zitteem) atfcherrahs, tas dsennahs pehi Kabrumu, winsch maifahs wiffa Buhfchanu.
2. Weenam Gellim Saprafhana ne patihl, bet la winsch farou Sirdi sinnamu darra.
3. Kur tas Besdeewigais nahl / tur arri nahl Nigla nafhana, un Beskauniba, un Neewafhana.
4. Ta Walloba kahda Wihra Mutte irr dsiffchuhdens, un tahs Gudribas Awots irr weens telflohts Strauts.
5. Tas newaid labbi ta Besdeewiga Waigu zeenihl, (un) to Taisnu eelfch Teefas pasubdinah.
6. Ta
1. Ta Gella Luhpas eewed Kildas, un winna Mutte unahs pehi Sitteneem.
2. Ta Gella Mutte few pafchai irr par Nohstifcha, un winna Luhpas irr sawas pafchas. Dwehseles lagfda Walgs.
3. Ta Aprunnataja Wahrdi irr la Kuhleni, un spee ahhs man jour Sirdi.
4. Kas flinks irr pee sawa Darba, tas irr weens Prahtis ta Isplihetata.
5. Ta Kunga Wahrds irr weens stiprs Turnis, us ture un tel tas Taisnais, un tohp angsta Weeta pafargahs.
6. Ta Baggata Manta irr minnam par stipru Pilefahs, un itt la angsts Muhris eelfch winna Dohmahm.
7. Pirms Isdeldeschana nahl, tad tohp ta Zilwela Sirds gresna, bet preelfch tahs Gohdibas cet Pasem-mofhana.
8. Kas atbild piems winsch irr dsirdeff, tas irr tam par Gellibu un par Raunu.
9. Weens firdigs Prahts panefs sawas Behdas, bet nonihkufchu Prahtu kas to warr uszelt?
10. Prahtiga Sirds fadabbu Sinnafechanu, un to Gudro fluff mefle Atfifchanu.
11. Ta Zilwela Dahwanas darra minnam plattu Weetu, un wed to preelfch angsteem Rungeem.
12. Kas pirmajs fuhdsahs, to schheet taisnu effam / bet tad winna Furwakais nahl, tad tahp tas pahrmellehts.
13. Mestlofchana fluffina tahs Kildas, un ischerr tohs Warrenos.
14. Weens aplaitinahs Prahtis irr zeetals neta stiprs Pilefahs, un winna Kildas irr ta patt, la weens Ais: schaujamais pee stipra Ramma.
15. Illatra Behders pee-ehdihs no sawas Muttes

Augeem, no faru Euhpu Padohma winsch pee-ebbi.

21. Nahwe un Dshwiba stahm Mehles Walla, furesch to mihle, ta ehdihs tas winnas Augus.

22. Kas weenu Seemu atrohd, tas atrohd Labbumu, un finellahs Scheblastibu no ta Kunga.

23. Nabbags runna luhgdamees, bet Baggats atbi ar bahrgeem Wahrdeem.

24. Wihram lam Draugi irr, peellahjabs pascham par Draugu turretees, so dasch Draugs mihle wairat nelâ lahds Brahlis.

Ta XIX. Nodalka.

1. Weens Nabbags sawâ Weenteesibâ staigadame, irr labbals, nelâ lam pahrwehetitas Euhpas, un tomehr Gellis irra.

2. Kur arri ta Dwehsele bes Sinnaſchanas irr, tu nelabbi klahjabs, un kas ar Rahjam steidsahs, tas malbahs.

3. Zilwela Gelliba samaita winna Zellu, ta winna Eirds skumjabs prett to Kungu.

4. Manta darra dauds Draugus / bet tas Nabbags tohp no farweem Draugeem atstahs.

5. Weens nepateefs Leezineels nefohdihits ne paliffe, un tas Mellus runna, tas ne isglabbsees.

6. Weenu Warrenu dauds peeluhds, un iflatrs irr weena dewiga Wibra Draugs.

7. To Nabbagu eenihst wiſſi winna Brahlis, zil wairat winna Draugi tablu no winna stahjabs, winsch willahs us winnu Wahrdeem / bet no ta ne neeka.

8. Kas gudrs irr mihle faru Dwehseli, winsch pasfarga Sapraschanu, ta winsch Labbumu atrast warr.

9. Weens nepateefs Leezineels nefohdihits ne paliffe, un kas drohſchi Mellus runna aisees pohſta.

10. Wee

10. Weenam Gellim ne peellahjabs eelfsch Rahribas woht, nelle wehl Kalpam pahr Leeleem-Kungeem albiht.

11. Prahtigs Zilwels pamilzina faru Dufmibu, un winna Krabschnums irr to Apwainoschanu ne matst.

12. Zehnina Dufmiba irr ta kahda jauna Lauma hulschana, bet winna Scheblastiba irr ta ta Kassa pa ables Wirsu.

13. Gelligs Dehls irr faruam Zehwam par Eirds bsteem, un weenas Seewas Reeschana irr weena nelâ jama Villeschana.

14. Rams un Manta tohp no Wezzakeem eemantota, bet no ta Kunga nahl weena prahtiga Seewa.

15. Elinkums leel zeetâ Meegâ eekrist, un weena kuh ta Dwehsle Baddu zeetihs.

16. Kas to Baufli pasfarga, tas farga faru Dwehseli, tas faru Zellu nizzina, tas nomirs.

17. Kas pahr to Nabbagu ayscheblojabs, tas alsdohd lam Kungam, un tas atmalſahs winnam faru Labdar-ſchanu.

18. Pahrmahzi faru Dehlu, kamehr wehl Zerriba irr, bet ne dohd tarwai Dwehselei Wallu winnu noſaut.

19. (Jo) leela Bahrſiba padarr Nelaimi, bet ta tu winnu taupifi / tad warri tu winnu zittâ Laikâ atlat (pahrmahziht.)

20. Klauſi Padohmu, un usnem Pahrmahjischanu / ta tu pehzgallâ warri gudrs buht.

21. Zilwela Eirdi irr dauds Dohmas, bet ta Kunga Padohms tas pastahm.

22. Zkurrâ grihbabs labbadarriht, bet weens Nabbags irr labbals nelâ Mellulis.

23. Ta Kunga Bihjafschana irr par Dshwibu, so tabz dajz

E 5

dais peerehdihs un pastahwehs, no nelahda Lamm
wisch taps peemelchtes.

24. Ellahs paslepi Rohlu Afoti, un ne sneegs ar to
alkatpee Muttess.

25. Gitt to Mehditaju/ tad taps tas Renosehga
prattigs, pamahji to Prachtigu, tad samannih's wi
Sapraschannu.

26. Kas Tehwu isposhta un Mahti isdsen, tad
bestannigs un negants Behrens.

27. Mittee's mans Behrens to Pamahjischanu
fiht, kas leel malbitees no prachtigas Mahjibas.

28. Weens besdeewigs Leezineels apfmeij to Tese
un to Besdeemigo Mutte eerihj to Retaisnibu.

29. Teem Mehditaleem irr ta Sohdaiba gattawa, un
Kuhleni preelch to Gello Mugguru.

Ca XX. Klobatta.

1. Als Wihns darra Mehditajus, sipres Dschreem
darra Trafgalwigus, wiss kas ar to eelighsm
fahs, ne taps gudrs.

2. Ta Kehmina Beedinaschana irr ta lahda jaun
Launa Kuhlshana, kas pahr winnu apfaisstahs, tah
grehlo prett samu Dschwibu.

3. Tas irr weena Wihra Gohds no Bahrschana
atlabstees bet wiss kas ar to tinnahs, irr Gellis.

4. Aufstuma pehz ne gril tas Ellahs art, tapehz de
delehs wisch ptausama Laila, un ne dabbuhs neneela.

5. Tas Padohms weena Wihra Girdi irr dsitsch W
dens, bet weens prachtigs Wihrs dabbu to ahra.

6. Ikweens Zilweks teizahs ta wisch labba darr, bet
kas atraddih's weenu, kas pateesi tahds irr.

7. Tas Taisnafs staiga allaschin samu Girds-Stat
dribu, swehtigi buhs winna Behrni pehz winna.

8. Weenu

9. Weens Kehnisch us samu Sohda-Krehstu sehde
is, istrenz wissu Launu ar samahm Azim.

10. Kuesch warre fagziht: Es esmu schlichst samu Girdi,
esmu staidrs no manneem Grehleem.

11. Dimejahds Swars un dimejahds Meh's irr abbi
Kungam weena Negantiba.

12. Ir weens Puifis tohr pee samas Dubschanas pa
arriq winna Darbs schlichst un taisns buhs.

13. Weenu dschodschu Aufi un reosigu Uzi irr tas
Kungs abbejus darriis.

14. Ne mihle to Meegu, ta tu ne tohpi par Nabbagu, lai
samu Uzi irr mohdrigas/ tad tem Maises gann buhs.

15. Launs, fauns falka tas Pirzejs: Bet tad wisch
gagahis, tad wisch leeljahs.

16. Dascham irr Sells un dands Behelu, bet prachtigas
Lupas irr weens tohti dahrgs Glihtums.

17. Atjem tam samu Drebbi, kas zittu irr Galwa
nehmis, un lisho winnu weena Swescha pehz.

18. Wiltus Maife irr dascham falda, bet pehzgalla taps
winna Mutte pilna Swirgsdu.

19. Tahs Dohmas pastahm zaur Padohmu, un zaur
gudreem Padohmeem sakarro.

20. Kas ta Mehlneffis staiga, tas isplinsche sleppenu
Reetu/ bet tu ne tinnees ar to, kas ar samahm Luppahm
maida.

21. Kas samu Tehwu un samu Mahti lahd, ta pascha
Lulle isdsissih's wissu dsikalä Tumsumä.

22. Ta Manta, us to kas pirmat wissai staidshs,
tahs paschas Gals ne buhs swehtih's.

23. Ne falki: Es atreepschu to Launu, gaidi us to
Kungu, tad wisch tem ispehstih's.

24. Dimejahds Swars irr tam Kungam weena Ne-
gantiba/ un wiltigs Swarru-Kaufs newa lab.

24. Ta Bihra Sobti nahf no ta Kunga/ fā warr
tad tas Zilweks famu Zeku isprast.

25. Tas buhs Zilwekam par Walgu tahs fweht
Leetas eerih/ un tad winsch opfohlisees tad wehl lome
fleht.

26. Weens gudrs Rehniach istrenz tohs Besdeem
gus. un wed to Skritteli pahre teem.

27. Ta Zilwela Dwehsele irr ta Kunga Gaischum
un pahrbanda wissu Sirdsibbeni.

28. Scheblastiba un Pateesiba pasarga to Rehni
un jaur Labbadarrichanu stiprina winsch famu Gobdu
Krehflu.

29. To Jaunektu Krahshnum irr winnu Speh
un firmi Matti irr to Bezasso Gobds.

30. Bruhgas, Wahtes, un sirdsibbenigas Mohjiba
peenahf tam Launam par Schelstichanu.

Ta XXI. Nodalla.

1. Ta Rehniua Sirds irr ta Kunga Rohla, ta Uhd
Uppes, un winsch lohla to Euro gribbedams.

2. Wissi Zelli weena Bihra irr pareisi minna Azz
bet tas Kungs pahrbanda tahs Sirdis.

3. Taisnibu un Teesu darriht, patihf tam Kungam
wairaf neta Uppuris.

4. Lepnas Azzis un gresna Sirds/ (un) to Besdeem
wigo Gaischums irr Grehli.

5. Weena Tilkuscha Dohmas nefs minnam Wairu
mu, bet wissam, tas tohti steidsahs, tam peetruhfs.

6. Mantas ar Mello Wallodu krahf, tas irr weena
welta Relesiba to, tas to Nahwi melle.

7. To Besdeemwigo Laupischana darra tohs bailligus,
tapedz ta tee aisleeds darriht, tas teesa irr.

8. Tas Bihrs tas pahrwetitu Zeku staiga, tas irr
fwehsh,

weshsch/ bet tas schelstis irr, ta pascha Darbs irr
reisi.

9. Labbati irr Zumtu kahda Kaktā dshwoht, neta pee
enas Rehsejas Seemas weena Nammā kohpā.

10. Ta Besdeemwigo Dwehsele eefahro Launu, minna
muwals ne dabdu Scheblastibu preelsch minna Azzim.

11. Kad tas Mehditass fohdihts tohp/ tad tohp tas
lenojehga gudrs, bet kad tas Gudrs tohp pamahjhts,

to peenem winsch to Sinnaschanu.

12. Tas Taisnajs turrabs gudri prett ta Besdeem
Nammu/ (kad Deews) tohs Besdeemwigo Relai
neta gabsh.

13. Kas famu Aufa aisbahsch preelsch ta Rabbaga Kleeg
hanas, tas arridsan saufs, un ne taps paklaushts.

14. Cleppena Dahwana flussina to Bahrsibu, un
Dahwana Klehpi eedohf to bahrgu Apdusmoschanu.

15. Taisnam Preeks irr darriht, tas Teesa irr, bet teem
Launadarritajeem irr tas weena Istruhznaschana.

16. Zilweks kas no ta Zetta tahs Gudribas blandahs,
tam japaleef starp to Romirruscho Pultu.

17. Kas Kahribu mihle, tas paliks nabbags, un kas
Bihnu un Eji mihle, tas ne taps baggats.

18. Tas Besdeemwigo irr par Isglabbfchanu ta Tais
na nodohf, un tas Wiltneeks par teem Rahmeem.

19. Labbati irr tulschā Semmē dshwoht, neta pee
Rehsejas un dusmigas Seemas.

20. Ta Gudra Dshwohli irr weena mihliga Manta
un Eje, bet weens gekkigs Zilweks istehre to.

21. Kas pehz Taisnibas un Labbadarrichanas dsen
nahs, atraddihf to Dshwibu, Taisnibu un Gobdu.

22. Weens Gudrs usjem to Warrenno Pilsfachtu, un
apgahsch to Stiprumu, us to winsch patausahs.

23. Kas

23. Kas famu Nutti un famu Mehli farga, tas pa farga famu Dwehveli no Bailehm.

24. Kas leppojahs un gresnojahs, ta Bahrd's irr Meh ditafs/ so tas zaur Dufmibu famu Lepnibu parahda.

25. Ea Eelabroschana ta Stinka nokauj winnu, so winna Rohlas leedsahs strahdahr.

26. Zaur augoschu Deenu winsch gann eelabrosch, bet tas Laifnajs dohd, un ne leedsahs.

27. To Besdeewigu Uppuris irr weena Negantiba, jif wairak, tad tee ar niknu Apnemfchanu uppure.

28. Weens nepateefs Leejineefs ees bohja, bet weens Wihes kas klausa, warrehs weenumehr runnabt.

29. Eas Besdeewigass apreppe famu Waigu, bet tas rahms irr, tas apstiprina famu Zeku.

30. Neds Gudriba, neds Sapraschana, neds Padohms palibds prett, to Kungu.

31. Eas Sirgs tohp us Kaufchanas Deenu taifihit, bet ta Uswarreschana nahf no ta Kunga.

Ta XXII. Modatta.

1. Labba Glawa irr krahfchnahla nekà dands Baggats, labba Peemibliba irr labbaka nekà Sudrabs un Seltis.

2. Baggats un Nabbags fastohpahs weens ohtru, tas Kungs irr tohs wiffus darijs.

3. Weens gudrs reds papreelfchu to Melaimi, un ap fleyjahs, bet tee Neprattigi eet zauri, un tohp eewainott.

4. Eahs Pasemmofchanas Alga (un) ta Kunga Bihf aschanas irr Baggatiba un Gohds un Dfihwiba.

5. Ehrschfi un Walgi irr us ta Pahrmehritita Zeku, tas famu Dwehveli farga, tas turrefees tahfu no teem.

6. Mahji tam Puifcham famu Zeku, tad winsch le wej tappis no ta ne atlahpfees.

7. Eas

7. Eas Baggats walda pahrt teem Nabbageem, un aismem, tas irr ta Misdemeja Kalps.

8. Kas Metaisnibu feht, tas Behdas pfaus, un ees aur weenu) Rihfeti tahs Blehdibas bohja.

9. Labba Uiz taps smehtita/ so winna dohd no farwas maifes tam Nabbagam.

10. Isdsen to Mehditaju, tad ees ta Rilda noht, un Reeschana un Neewaschana mittefees.

11. Kas schreibstu Girdi mible, un kam laipnigas Uzis, ta pascha Draugs irr tas Rehninsch.

12. Ea Kunga Uzis pasfarga to Sinnaschamu, bet ta Miltneela Leetas winsch pahrmehrita.

13. Eas Stinkis falka: Weens Lauwa irr ahra, es lappschu saploshfhts Eelas Widdu.

14. Tahs Eweschineesees Muttes irr weena dsika Be, to tas Kungs ne eeredf/ tas freht tur eelscha.

15. Blehnas lihpe eelsch ta Puifcha Girdi, bet ta Rihf, tahs Pahrmahzifchanas dsen to tahfu no winna.

16. Kas to Nabbagu wilk famu Mantu wairodams, tam buhs atkat Baggatam doht/ un teefcham Truhfu.

17. Agreesstamu Aufi, un klausi to Gudro Bahrdus, un turri tamu Girdi pee mannas Atfifschanas.

18. To tas buhs labba Leeta, ta tu tohs pee tewim far, asfi/ un tohs pareisi ar tamu Nutti warresi isrunnabt.

19. Ka tamu Zerriba us to Kungu stahm, es rahdu tem to schodeen, ir tu sem labbi wehda.

20. Meg' es tem efimu daschadas Leetas rafstis, ar Padohmeem un Mahzibu.

21. Ka es tem rahditu ihstennus taifnus Bahrdus/ ta tu atkat taifnus Bahrdus runnabt warri teem, tas tem fubta.

22. Me

22. Ne aplaupi to Nobbogu, sepschu tas Nabbu
irr, un ne nospaidi to Bchdigu eelsch Bahrtim.

23. Jo tas Kungs isteefahs winno Teesu, un laup
to Dwehseli teem, las tohs aplaup.

24. Ne apbeedrinajees ar weenu Bahgu, un ne na
pee weenu dufmigu Bihru.

25. Ka tu winna Zeku ne mahzass, un dabbe we
Walgu pahre tamu Dwehseli.

26. Ne effi stary teem / las ar Rohku apfohlabs,
par Paradu galwo.

27. Kad tew ne buhs ar to malfast, tad taps tam
Gulta appalsch tewim atnemta.

28. Ne zell to wegnu Rohbeschun atpallat, to tawi Zeh
irr liffuschi.

29. Ja tu weenu Bihru redsi las tilluschi samu D
bu dser, tas stahwehs preefsch teem Behnineem / pree
nejeenigeem Laudim tas ne stahwehs.

La XXIII. Modalla.

1. **R**ad tu sehdees ar kahdu Balditaju ehst / tad me
labbi wehtr, las tawâ Preefschâ irr.

2. Un leez Nafi pee tamu Kihlâ, ja tu weens Fah
Zihwehs effi.

3. Un ne eegribbees winna Ehdeenu, so ta irr will
Maife.

4. Ne darbojees baggats tapt / atstahjees no tahda
tawas Apnemshanas.

5. Woj tu liffi tawas Azzis walbacht us to, las
pastahw? so tas teescham darrihs sew Spahrus / itt
Ehrglis / las prett Debbesi fscreen.

6. Ne ehd to Malfi kahda Sihlsta, un ne eela hro
na Gardumu.

7. Jo ta ka winsch sewu paschu zeeni, ta fazzih's win
at

us tew: Ehd un dser, tomehr winna Birds ne irr
tew.

8. Ta'ous Kummofus, to tu effi ee-ehdih's, buhs tew
ment, un tawi mibligi Bahrdi buhs sudduschi.

9. Ne runna preefsch kahda Gekka Ausim, jo winsch
tawu gudru Walloodu.

10. Ne zell mezzas Rohbeschas atpallat, un ne nahs
to Bahrdio Zibumeem.

11. Jo winnu Pestitass irr stiprs, tas isteefahs winnu
Zesu prett tewim.

12. Dohdees ar tamu Zirbi us Pamahzishanu, un
tawahm Ausim us prahstign Walloodu.

13. Ne atrauji to Dahrmahzishanu no ta Puishcha, la
winnu ar Kihfshem schautifi, tad winsch par to ne
nomirs.

14. Tu schautifi winnu ar Kihfshi / un isglahbi winna
Dwehseli no Elles.

15. Mans Dehls, ja tawa Birds gudra irr, tad man
na Birds teescham eelsch mannis preezajabs.

16. Un mannas Zehstis no Preeka uslehts, ja tawas
kubpas no ta runnahs, las teesi irr.

17. Lai tawa Birds ne irr skaudiga pahre teem Grehzi
neleem, bet turrass eelsch ta Kunga Bihjaschanas
allashin.

18. Jo Altmafsaschana teescham buhs, un tawa Gai
schana ne buhs weltiga.

19. Klausajs tu mans Behrns, un tohyi gudrs / un
leez tamu Zirbi us to paschu Zeku staigast.

20. Ne effi stary teem Bihna-Plishtetaseem un stary
teem Gallas-Kihjeem.

21. Jo tas Plishtetajs un Kihjess nonihst, un tas
Meega-Puhfnis staigabs sadraistahs.

22. Klauſi tarwam Tchwam, las tem irr dſemdin
un ne nizzini tarwu Mahti/ kad ta buhs wezza tappu.
23. Pirjees Vateefiba, un ne pahrdohd to Gudru
Pamahyſchannu un Sapraſchannu.
24. Weena taiſna Zilmela Tchwos preejaſees ar
Preeka, un las weenu Gudru dſemdin, las lihgſmo
pahri minnu.
25. Pald tawſ Tchwos un tawa Mahte preejaſahs,
lai ta lihgſmoſahs, las tem irr dſemdeſſi.
26. Mans Dehts, dohd man tarwu Girdi, un lai man
Zeiſch tarwahn Azzim patihſ.
27. Jo weena Mauka irr dſilla Beddre, un weenu
ſweſch Seewa irr ſchaura Alfa.
28. Winna teeſcham ta patt gluhne ta kahds Laup
taſs, un padarra dauds Repeetiſſigus ſtarp teem Zilm
ſeem.
29. Kur irr maſ? Kur irr Waidi? Kur irr Bahreſchannu
Kur irr Schebloſchannas? Kur irr Wahtes bes Wainan
Kur irr ſarkanas Azzis?
30. Pee teem las pee Wihna kawejaſhs, pee teem/ ka
nahſ pamaſchu Dſehreenu meſſeſt.
31. Ne lubko pehy ta Wihna/ ka tas til ſarkans irr, ka
winſch Bille: i til ſauks rangahs: Winſch gan gludde
ni eereet,
32. Bet pehy lohſch tas ta Eſchuhſta, un durr ka
Dohſe.
33. Tad tawas Azzis pehy ſweſchahm Seewahm ſtate
tiſees, un tawa Girds ruunahs pahrewehritas Leetas.
34. Un to buhſi ta weens/ las Zubras Bidda gull, un
ta weens, las Maſtas Wirs. Gallâ gull.
35. Es tohpu fiſts. bet tas man ne ſahp. es tohpu kullſe
bet es to ne jubin. Kad es jelle usmohdiſchahs, ka es alla
to paſchu dſennu.

30. Es gahſu ſez weena Zlinka Zihrumu / un ſez
weena bes prahtiga Zilmela Wihna. Dahrſu.
31. Un redſi / tur biſa Nahtres ween wirſu, wiſſur tas
ja ar Dadſcheem apaudſis, un winna alminains Muhs
biſa apgruis.
32. Kad es to eeraudſiju / nehmu es to pee Girds / es
redſeju to, un dabbuju tur Pahrmahyſchannu.
33. Gull maſſenihſt, ſnaudi maſſenihſt, ſaleez maſſe
niht Rohſas gulle dams.
34. Kad uſees tem tawa Rabbadſiba ta Zetta Wihrs,
un tawſ Truhlums ta apbrunnohſte Wihrs.

Ta XXV. Nodalla.

1. Echee arriſſan irr Salamana ſakkamee Wahrbi,
to tee Wihri Zſkijus ta Rehnina no Zuhda irr ſa
rakſtiſſiſchi.

2. Deewa Gohds irr (kahdas) Leetas apſleht, bet to
Rehninu Gohds irr kahdas Leetas iſteht.
3. Ta Debbes irr angſta / un ta Semme irr dſilla / un
to Rehninu Girds irr ne iſtehtajama.
4. Atſchſir tohs Zahrnus no Sudraba, tad tohp
weens Trauks tam Kaufelajam.
5. Atſchſir to Besdeemigu nobſt no ta Rehnina / tad
taps winna Gohda. Krehſlis ar Taiſnibu ſiprinahſt.
6. Ne leeliſees preeſch ta Rehnina Waigu / un ne
ſlabjees Leelu. Kungu Weetas.
7. Jo tas irr labbali, ka us tem ſazjibts tohn: Wir
ſees us angſchu, ne ta tu tohpi poſemmohſt to Warrenu
Preeſchâ/ to tarwahn Azzim redſeht buhs.
8. Ne jellees ahtri bahreets / ka tu pehy to ne to darri,
jaur to tawſ Furmaks temi warr Kauna liſt.
9. Zſteefajees ar tarwu Furmaks, un ne iſpluſſche
Bitta ſleppenas Leetas.

10. Kas tas/las to dsird/ tewi ne aprahj, un tawa nina
Slawa pehz ne mittejahs.

11. Weens Waheds ihstend Laikā runnahts, irr tā
Selta Abhosi Sudraba Kaufde.

12. Kas to Sudru pahrmahja, lam palkausigas
sis irr tas irr tā Auschu Sprahdses, un Selta Kallu
Schlehdes.

13. Kā Sneega Dsestrums plausamā Laikā / tā
weens ustizams Wehstneffis tam, las to suhta / so tas
atspirdsina fama Kunga Dwehfele.

14. Kas dauds leelisahs Dahmanas doht, un mello,
tas irr tā Padebbesis un Wehisch bes Leetus.

15. Zaur Pajrechann tohp weens Walbitajs salihoss
nahs/ un weena lehniga Mehle salausch tohs Kaulus.

16. Effi tu Meddu atraddis tad ehd, lamehr gan irr,
ta tu ne pabr ehdees, un to ismem.

17. Atrauji tawu Rahju no tawa Furwala Namma
ta minsch tew ne apnibst un tew eenihd.

18. Kusch prett samu Furwalu nepateesuleegibu doht,
tas irr tā Weffers, un Sohbins, un assa Bulta.

19. Ta Wiltneela Terriba Behdu Deendā, irr tā
luhsis Sohbs un ta islohyita Rahja.

20. Kas Lahdai skummigai Sirdi Dseefmas dseeb,
tas irr itt tā las Drehbes iswell Seemas Laikā, un tā
Ertikis us Salpeteri.

21. Irr tams Eenaldneels lasahs, tad eh dini winnu
ar Masi, un tad winnam slahpst, tad dsirdini winnu ar
Uhdeni.

22. To tu sakrahsi lwehlainas Ohgles us winna Gals
wu, un tas Kungs tew to malfahs.

23. Tas Seemela Wehisch alsdenn to Leetu, un weens
dusnigs Waigs (nowaja) las fleppeni plufschke.

24. Lab-

24. Labbaki irr Zumta Kaktā dsihwobt, nesa pee wees
nas Rehjeias Seemas weendā Namma lohpa.

25. Labba Wehsts no tahlas Semmes, irr tā aufsis
Uhdens weenai isflahpuschai Dwehfele.

26. Tas Zaisnais, las Lahda Besdeemiga Preekschā
lohlahs, irr tā saluffusi Alka un samaitahs Amots.

27. Dauds Meddu ehst ne irr labbi, tā ne irr Gohds sa
wu paschu Gohdu (preeksch Zilwekeem) melieht.

28. Kas sawu Drahtu ne mabl aisturreht, tas irr tā
atweherts isposhtibts Pilsahs bes Muhrem.

La XXVI. Nodatta.

1. Kā Sneegs Waffaram, un Leetus planjamam Lai
lam tā patt Gohds Gellam ne flahlahs.

2. Itt tā Putnis noliddina, itt tā Besellga aistreen/
tā patt ne aismem tee nenopelniti Lebfi.

3. Sirgam peenabl Paktaga, Ehselam Semanti, un
Gella Muggaram Rihlste.

4. Ne atbildi Gellim pehz sawas Gellibas / ta tu
winnam libdsi ne tohp.

5. Atbildi Gellam pehz sawas Gellibas, ta minsch
pats par Sudru ne turrahs.

6. Kas Wehstus suhta zaur Gellu Rohlu, tas irr tā
las nojehrt tahs Rahjas, un banda Warras Darbu.

7. Kā Krohptam danzagt/ tā ir Gellam flahjahs no
Gudribas runnaht.

8. Kas Gellam Gohdu parahda / tas irr itt tā las
(dahrgu) Almini Lingā eelceht.

9. Itt tā Ehrtschei zaur weena Deedsehnische Rohlu
eet/ tā patt irr fallams Waheds eefsch Gellu Mures.

10. Weens Meisteris pataisa wissas Leetas pareisi bet
las Lahdu Gelli saderr, tas saderr Mailataju.

11. Kā Suns sawu Wehmelli atlat eerih, tā patt dsen
tas Gellis atlat sawu Gellibu.

D 4

12.

12. Kad tu tahdu Bihru redsi, las pats par Sudru turrabs, tad warr no weena Sella mairat jerreht, neta no tahda.

13. Las Slinkis fallä: Weens jauns Lauwa irr us Zeku, weens Lauwa irr us Eelabm.

14. Kä Durwis grohsahs eelsch sawam Engehm, ta patt tas Slinkis us sawu Gultu.

15. Las Slinkis paslepy sawu Rohlu Usoti, un grubli tam nahlahs to atlat pee Muttes list.

16. Las Slinkis schleetahs sawa Prahta gudrafs neta septini, las gudrus Padohmus mahja.

17. Las seyyen eedams sweschä Kilda eesaujahs, tas itt lä las weenu Sunni pee Ausim Farrina.

18. Itt lä weens, las pats par tralku darrabs, ar Lab pahm/ Bultahm un nahwlgahm Brunnahm schau,

19. Tä patt irr tas Bihrs/ las sawu Ewafu peemill, un fallä: Es to tillai par Smeekli darriju.

20. Kad Mallas newaid, tad isdseest tas Ugguns, un tad tas Aprunnatais noht irr, tad mittesahs ta Kilda.

21. Itt lä no isdsiffuschahm Ohglehm fwehlainas Ohgles tohp, un lä no Mallas Ugguns zekahs, ta patt pazell weens Rehjejs Zilweks Kildu.

22. Tä Aprunnataja Bahrdi irr itt lä Sitteni, un eet jaur Sirdi.

23. Mihlsta Mutte un nikna Sirds, irr lä Pohda Gobbals ar Sudraba Puttehm pahrwilfts.

24. Las Eenaidneeks tohp atsihts pee sawas Wallo das, jepschu winsch sawa Sirdsdibbinä to Wiltibu psen.

25. Kad winsch mihli runna, tad ne tizzi winnam / so septinas Regantibas irr winna Sirdi.

26. Las sleppeni Naidu turr, ta tas peemill, ta pascha Blehdiba taps preelsch Laudim sinnama.

27. Kas

27. Kas Bedri roht, tas trittih's eelsch tahs, un las Almini wolsta, us to tas atwelsees.

28. Wiltiga Mehle eenihd to las winnu pahrmahja, un weena mihlsta Mutte padarra Bohja Eschann.

Ta XXVII. Nodatta.

1. Ne leelljees us Rihla Deenu, so tu ne sinni to Deena atneffths.

2. Lai weens jits tem slawe, un ne tawa patti Mutte, weens Sweschajs, un ne tawas paschas Luypas.

3. Almins irr grubts. un Smiltis irr smaggas/ bet ta Wella Dufmiba irr grubtala neta schee abbee.

4. Tä Wylstaischana irr breefmiga Leeta, un Bahrsiba irr lä weepeschi Pluhdi, bet preelsch Standibas las warr pasahweht?

5. Labbaka irr ta Pahrmahjschana Laufchu Preelschä, neta pasleppena Mihlesta.

6. Tä Mihletaja Sitteni irr peettizigi/ bet prett ta Mihletaja Skubstischannahm (Deewo) japeeluhd.

7. Pee ehdufi Dwehsele ir tihru Meddu minn pa Kabjam, bet weenai isfalkuschai Dwehfeler irr wifs Ruhlums falds.

8. Kä weens Putnis, las no sawas Vigsbas atstajabs, ta patt irr tas Bihrs, las sawu Weetu pamett.

9. Etie un Kwehpia Sahles eepreejina to Sirdi, til mihligs iwe turram saws Draugs tahs Dwehseles Padohma deht.

10. Ne atstaji tawu Draugu, neta tawu Lehwa Draugu, un ne tawu Brahta Mammä tawu Behdu Kailä: labbaks irr weens Mammisch Ewumä, neta Brahlis Tahumä.

11. Efti gudrs mans Dehts, tad preejasees manna Sirds, un es warrefchu sawem Reematajeem atbitdeht.

12. Prahtigs reds papreelschu to Lannu, un apflepiabs, un tee Deprahtigee eet jauri, un tohp fobditi.

13. Tem tam sawu Drehbi, las Zittu irr Galmä nehmis, un hile winnu weena Sweschä deht.

14. Kas sawu Ewafu teiz ar augstu Walsi rihä agri jeldamees, tas tohp winnam ta patt lihdsinabs, itt lä buhtu tas lahbejs.

D 5

15. Me

15. Nemittejama Pilleschana kad Veetus lihst, un weena Mishi
ja Seewa stahw weena Lihstibâ.

16. Kas winnu fleyj, tas fleyj to Behju, un to Smarshu
Eljes fama labbâ Rohlâ, kas tatschu fa-ohla tohy.

17. Weena Delse trin to ohtru, ta patt trin weens Wihrs fama
Tuwaku.

18. Kas to Wihges-Rohfu pafarga, tas ehdihs winna Auglu,
un kas sawu Kungu farga, tas taps Gohbâ turrehts.

19. Jtt lâ Usheni Waigs prett Waigu rahdabs, ta ir ta Zilwe
fa Girds prett ohtru.

20. Elle un Pasufchana ne irr pilbamas, ta patt ta Zilwe
jis ne irr pilbamas.

21. (Jtt kâ) tas Sudrabs Dehgeli un tas Selts Zepji, ta patt
tohy weens Wihrs ismannihts zur Elawetaja Mytti.

22. Zepchu tu to Gekki Meeseri ar Peehtu lâ Putramus
gruhtu, tad tomehr ta Gekliba no minna ne atshabs.

23. Usmanni labbi us taweem sifheem Lohpeem, un peetoh
sawus leelus Lohpus.

24. So Manta ne paleel muhschigi, un tas Krohnis ne paleel
Rabbu Raddeem.

25. Kad Sahle rohabs un Sakums rahdabs, tad tshs
les us Kalneem jalassa.

26. Tee Zehri buhs tew par Aptehrschannu, un tee Uhschi par
Tihnuma Mafu.

27. Ta patt buhs tew Kasu, Peena gan tew un tawai Saimai par
Darribu, un par Ustureschannu sawu Kalponu.

Ta XXVIII. Modalla.

1. **Z**us Besdeewigais behg, Dsinneja newaid, bet tee Zaisne
irr drohschi, lâ jauns Lauwa.

2. Tshs Semmes Grehtu deht tohy winnas Walbitaju dand,
bet jaur saprattigeem un gudreem Laudim tohy minna stipra un
pashwiga.

3. Rabbags Wihrs, kas Rabbagus apbehdina, irr lâ stiprs
tus, jaur to Maife ne nash.

4. Kas to Bauflibu atshaji, tee teiz to Besdeewigu, bet kas to
Bauflibu farga, tee irr slummigi prett winneem.

5. Rikui Landis ne samanna kas teesa irr, bet kas to Kungu
melle, tee samanna wisu.

6. Rabbabs irr weens Rabbags sawa Girds Slaidribâ slaign
dams, ne tshs, kas us pahwehrititeem Zekkeem eet, jepchu tad
haggats irr.

7. Kal

Kas to Bauflibu farga, tas irr weens prahtrigs Behrns, bet
to Nihjem Beedris irr, tas darra sawam Tchwam Kaunu.

Kas sawu Manta wairo jaur Pagaideem un pahri nemdams,
sakrahi to preeksch tahdu, kas pahr teem Rabbageem ap
behdinabs.

Kas sawas Lusis nowehrsch, ka tas to Bauflibu ne klansa, ta
kha Peelebaschana irr arri par Regantibu.

Kas tohs Rahmus teef no sawu Zekka malbitees, tas krittihs
pato sawa Bedre, bet tee Girds. Slaidree eemantohs to Labbumu.

Weens haggats Wihrs irr anders sawa Prahâ, bet tas Rab
bags, kas saprattigs irr, ismanna to.

Kad tee Zaisnee preezajabs, tad irr leels Zankums, bet kad
Besdeewigee walda, tad apflepiahs tee Landis.

Kas sawas Pahrkaphschanas apshaji, tam tas ne isdoh
les, bet kuresch tshs isfuhbs, un atshajabs, tas dabbuhs Gheh
lastibu.

Labbi tam Zilwekam, kas weenumehr b'htabs, bet kuresch
sawu Girdi apzeetina, tas eekrittihs Kaunuma.

Kas Besdeewigs, kas pahr rabbageem Laudim walda, irr
weens ruhams Lauwa un isfalsis Lahjis.

Kurram Zeelam Kungam Sapraschanas newaid, tas darra
arriban dand Barras Darba, bet kas to Regausibu eerahd, tas
ilgam dshwops.

Zilweks, kas prett Zilweka Ussimim Metaisnibu darra, tas buhs
par Behgli, kamehr tas Beddre grimst, tam neweens palihdsehs.

Kas pareisi slaign, tas taps isglahbts, bet kas pahwehr
tshs us diwi Zekkeem eet, tas krittihs weena.

Kas sawu Semmi apshoji, tam buhs gan Maifes, bet kas
us Meletibu dohdabs, tam buhs gan Waijadsibas.

Weens peetizigis Wihrs tohy baggatiai swehtishts, bet kas
leidfahs baagats tapt, tas ne palis Roseedsibas.

Tas ne irr labbi ta Zilweka Waigu zeenih, jo tshs Wihrs
par Maifes Kummofu Metaisnibu darra.

Kuresch us Baggatibu leidfahs, tam irr blehdiga Uss, bet
wisch ne sinna, ka winnam Truhkums nashsees.

Kas tahdu Zilweku pehz manngs (Mabzibas) pahrmah
ja, tas atraddihs wairat Ghehlastibas nekâ tas, tam muhtsh
Mehle irr.

Kas sawu Zehwu jeb sawu Mahiti aplaupa, un salka: Tas
ne irr Grehtu, tas irr ta Samaitajaja Beedris.

25. Kam

25. Kam gresna Dwehsele irr, tas zelt Kildu, bet kas us to Kun gu jerre, tam labbi flahsees.

26. Kas us sawu Prachtu patanjahs, tas irr Gekris, bet kas Gu driba staiga, tas ispruks.

27. Kas Rabbagam dohd, tam ne buhs nefahds Truhlums, bet kas sawas Ujis nowehrsch, tam us ees leeli Lahsi.

28. Kad Besdeemigais augsti tohy, tad apflepjajs tee Zilwek, bet kad tee bophja eet, tad wairojajs tee Zaisnee.

Ta XXIX. Modalla.

1. **Z**as Wihrs kas daschlahrt pahrmahzhts pahrgalwigs par leel, tas taps peepeschi fadaushts, un Dsedinaschanas wairs ne buhs.

2. Kad tee Zaisnee wairojajs, tad eepreezajajs tee Landis, bet tad tas Besdeemigais walda, tad nopufschahs tee Landis.

3. Kas to Gudribu mihle, eepreezina sawu Zehnu, bet kas to Mauku Beedris irr, tas isplyhte sawu Mantu.

4. Weens Rehninsch darra to Semmi zaur Teefa pastahwigu, bet kas Dahwanas mihle, tas isphofa winnu.

5. Tas Wihrs kas sawam Tuwakam fmaida, tas isplefch winna Sohleem Tihlu.

6. Kad tauns Wihrs grehfo, tad irr tas winnam par Slagsda Walau, bet tas Zaisns lihgsfwojajs un preezajajs.

7. Tas Zaisnais samanna to Rabbago fuhd samu Wainu, tad Besdeemigais ne faproph ne kahdu Sinnafechanu.

8. Tee Mehditaji fajanu to Pilsfachtu, bet tee Gudree Kluffina to Dufimibu.

9. Kad weens Guds ar Gekri teefajajs, iepfchu tas apstaihlahs jeb smeijajs, tatschu winsch ne buhs ar Meeru.

10. Tee Affina Rihjeji eenihd to Rahmo, bet tee Zaisnee melle winna Dwehsele.

11. Weens Gekris iskratta wissu sawu Padohmu, bet weens Guds turr to atfahru.

12. Ruesch Walditajs Mellus jecni, ta pascha Sullaini irr wiss besdeemigi.

13. Rabbags un Pagaidu Mehmeis sastoht weens obtram, tas Rungs apgaifnu winna abbeju Ujis.

14. Tas Rehninsch, kas teem Rabbageem peetizzigi to Teesu nefs, ta Gohda Rehtlis pastahwehs muhscham.

15. Rihfste un Pahrmahzischana dohd Gudribu, bet Pwisis kas sawa Waka dshmo, darra sawai Mahtei Kanu.

16. Kas

Tahs Stadras weens nespehzijs Puls, tomehr sataisa tahs un Barribu Wassara.

17. Tee Kaninkeni weena nespehzijs Zanta, tomehr leel tee weens Drammas Ufmina-Ralnds.

18. Teem Siffeneem newa Rehninsch, tomehr iset wiini wiffi ta Karrogos dalliti.

19. Sirnefslis aufsch ar abbejahn Rohfahm, un irr Rehninu Willis.

20. Scheem trim irr labba Staigaschana, un tas zettortajs eet ta staidri.

21. Weens wezz Lanwa warrens stary teem Swehreem, kas ne enam Galwu gresch.

22. Weens Karts, kam labbi Gurni irr, jeb weens Uhis: Un weens Rehninsch prett ko ne driht zelttes.

23. Efti tu Gekribu dshnis un leynigi turretees, un efi tu lau zeetas padohmajs, tad leez to Rohfu us Mutti.

24. To ta Weenu Rehninschana isdohd Sweeslu, un Deggunu chnaukschana ispsesch Affini, un kas to Wahrsibu farrina, tas weel Kildu.

Ta XXXI. Modalla.

Schee irr tee Wahrdi ta Rehnina Lamuefa, ta Mahziba, ko winna Mahte winnam pamahziia.

25. Al mans Dehls! al tu Dehls mannas Meefas, un al tu mans wehlehts Dehls.

26. Ne dohd Seemahm tawu Padohmu, neds staiga tahdas Zet, zaur to Rehninu tohy isdeldefti.

27. Rehnincem ne (peetlabjabs) al Lamuefa! Rehnincem ne peetlabjabs) Wihnu dsert, neds teem Walditaseem slipru Dheereenu zelahroht.

28. Ka tas ne dsert un to Teesu aisimirst, un pahrgrohfa wissu beh, wissu Zilweku fuhdsamas Zeetas.

29. Dohdeet slipru Dheereenu tam, tam bophja buhs eet, un Wihnu teem, kam nofkummusi Dwehsele irr.

30. Tahds lai dsert, ta winsch sawu Rabbadribu aisimirst, un sawas Behdas wairs ne peemin.

31. Adbarri tawu Mutti preefsch to Mehmo, un wissu deht, kas woginft.

32. Adbarri tawu Mutti, teefa taisai, un nefs tam Behdigam un Rabbagam to Teesu.

33. Kas weenu tikfuschu Seerou atrohd, tam ta mafscha dands mairak neda dahrgas Pehrls.

34. Wianas Wihra Birds patanjahs us winnu, un tam ne kuhfste ne kahds Labbums.

12. Ta

12. La darra winnam labbu un ne launu, wiffâ sawas
bas Laifâ.

13. Winna melle Willu un Linnus, un strahda labprah
fawahm Rohlahm.

14. Winna irr ta lahda Prezzineela Laiwa, winna dabdu saw
Maifi no tablenes.

15. Ir winna zellahs paschâ Nakti, un dohd Barribu saw
Saimci, un fawahm Salponehm to eespreestu Zeefu.

16. Winna dohma us weenu Tihumu, un dabdu to, no saw
Rohlu Augteem dehti winna weenu Wibna-Dahrfu.

17. Winna fajohsch sawus Gurnus zeefchi, un stiprina saw
Rohlas.

18. Winna nomanna sawu Prezzeschanu par labbu effam, win
nas Swezze ne apdseest Nakti.

19. Winna issteepj sawu Rohlu pebz tabs Prehfligas, un win
nas Pirsfi fatiwere to Wahrpstu.

20. Winna atwere sawu Rohlu teem Behdigeem un pasreht
sawas Rohlas teem Nabbageem.

21. Winna ne bihslahs sawa Mamma deht par to Sneegu, so
wiffa winnas Saimci irr diwikahrtigi aptehpta.

22. Winna darra few Gardines, dahrgs Audellis un Purpuris,
irr winnas Upgehrbs.

23. Winnas Wibhs irr Wahrtis pasihstams, tur winsch sebsch
ar tabs Semmes Wezzajeem.

24. Winna darra smallu Audelli, un pahrdohd to, winna eedohd
Prezzineelam Johlas.

25. Stiprums un Gohbs irr winnas Upgehrbs un winna saw
jahs pabr to nahlamu Laifu.

26. Sawu Nutti atdarra winna ar Gudribu, un us winnas
Mehli irr peenemmiga Mahziba.

27. Winna usluhlo wiffas Mallas sawa Mamma Labklahsch
nu, un ne ehd sawu Maifi ar Slinkumu.

28. Winnas Dehri tohp augsti, un teiz wianu laimigu, win
nas Wibhs flawe winnu aridfan.

29. (Sazidams:) Dauds Meitas turrahg gohbigi, bet tu eht
augstafa pabr tabm wiffahm.

30. Lab Patifschana irr Wiltiba, un Skaisstams Meleetiba
weena Seewa, fas to Kungu bihslahs, ra irr teizama.

31. Zeizeer winnu par winnas Rohlu Augteem, un winnas pa
feyi Darbi lai winnu teiz eelsch Wahrtim.

Salamana Sakkamee Wahrdo Galls.